

Sprawozdanie

**Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W LEGNICY
W 2019 ROKU**

SPIS TREŚCI

INFORMACJE OGÓLNE	2
BUDŻET MOPS W LEGNICY	3
KADRA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W LEGNICY	16
ZAMÓWIENIA PUBLICZNE PRZEPROWADZONE PRZEZ MOPS	18
PRACA SOCJALNA	20
ŚWIADCZENIA WYNIKAJĄCE Z USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ.....	28
OPIEKA WYTCHEŃNIOWA- PROGRAM - EDYCJA 2019.....	37
PROGRAM „USŁUGI OPIEKUŃCZE DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH” - EDYCJA 2019	38
ŚWIADCZENIA OPIEKI ZDROWOTNEJ FINANSOWANE ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH	39
POMOC INSTYTUCJONALNA.....	40
DOM POMOCY SPOŁECZNEJ	44
DOM DZIENNEGO POBYTU.....	48
SCHRONISKO DLA BEZDOMNYCH i DOM SAMOTNEJ MATKI Z DZIECKIEM	50
ŻŁOBKI	53
PIECZA ZASTĘPCZA	55
RODZINNY DOM DZIECKA	62
ZESPÓŁ INTERWENCJI KRYZYSOWEJ	64
PROGRAM KOREKCYJNO-EDUKACYJNY DLA SPRAWCÓW PRZEMOCY W RODZINIE	68
OŚRODEK POMOCY TERAPEUTYCZNEJ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY	69
DODATEK MIESZKANIOWY	73
ZRYCZAŁTOWANY DODATEK ENERGETYCZNY.....	75
ŚWIADCZENIA RODZINNE.....	77
ŚWIADCZENIA Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO.....	82
PROGRAM „RODZINA 500 PLUS”	85
PROGRAM „DOBRY START”	86
PROGRAM „ZA ŻYCIEM”	87
BILANS – DZIAŁ ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH.....	88
POMOC MATERIALNA DLA UCZNIÓW O CHARAKTERZE SOCJALNYM	90
PODSUMOWANIE	91

INFORMACJE OGÓLNE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Legnicy działa na mocy uchwały Miejskiej Rady Narodowej w Legnicy Nr XIV/75/90 z 25 kwietnia 1990 r. w sprawie utworzenia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, stosownie do ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.). Zgodnie z artykułami 17 i 20 w/w ustawy w mieście na prawach powiatu, jakim jest Legnica Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania ośrodka pomocy społecznej oraz powiatowego centrum pomocy rodzinie. Szczegółowe zasady funkcjonowania Ośrodka określają:

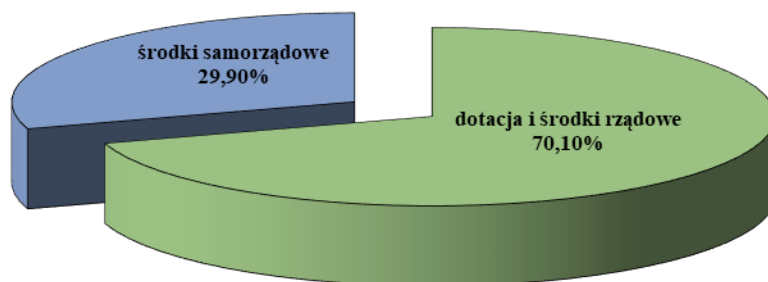
- statut Ośrodka nadany uchwałą Nr LVI/460/10 Rady Miejskiej Legnicy z dnia 26 lipca 2010 r. ze zmianami,
- zarządzenie Nr 33/2018 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z dnia 14 września 2018 r. w sprawie określenia Regulaminu wynagradzania pracowników samorządowych zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Legnicy,
- Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej ustalony zarządzeniem Nr 27/2018 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z dnia 16 lipca 2018 r. ze zmianami,
- Regulamin pracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej ustalony postanowieniem Nr 12/2016 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z dnia 21 czerwca 2016 r. ze zmianami,
- zarządzenie Nr 21/2019 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z dnia 2 września 2019 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji kancelaryjnej, jednolitego rzeczowego wykazu akt i instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwum zakładowego w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Legnicy,
- zarządzenie Nr 16/2010 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z dnia 18 marca 2010 r. w sprawie wprowadzenia w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Legnicy przepisów regulujących gospodarkę finansową ze zmianami.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Legnicy jest samorządową jednostką budżetową, nie posiadającą osobowości prawnej, której wydatki pokrywane są częściowo z budżetu państwa, a częściowo ze środków własnych gminy.

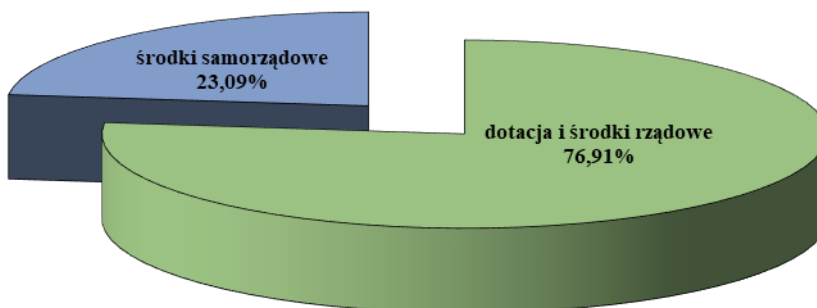
W 2019 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej administrował 14 obiektami, w tym 10 obiektów znajdowało się w zarządzie Ośrodka, a 4 wynajmowane były od innych instytucji m.in. Zarządu Gospodarki Mieszkaniowej, Legnickiej Spółdzielni Mieszkaniowej.

BUDŻET MOPS W LEGNICY

Wydatki rok 2019 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Legnicy

Plan wydatków na rok 2020 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Legnicy

KOSZTY RODZAJOWE DZIAŁALNOŚCI MOPS W 2019 ROKU

Rozdział	Wyszczególnienie	Wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń	Wydatki rzeczowe	Wydatki inwestycyjne	Remonty	Koszty bezpośrednie	Razem
		4010,4110,4120, 4040,4170,4780		6050,6060	4270	4220.4230.3110.2 320	
85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi					154 576,47	154 576,47
85156	Składka na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego					3 348,00	3 348,00
85195	Pozostała działalność - pokrycie kosztów wydania decyzji o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych oraz opłaty za pobyt w zakładzie opiekuńczo-leczniczym na terenie powiatu wrocławskiego.	62 019,23	50 363,04				112 382,27
85202	Pobyt w domach pomocy społecznej poza miastem					5 525 001,95	5 525 001,95
85202	Dom Pomocy Społecznej przy ul. Grabskiego 11	3 089 250,13	553 934,39		178 335,30	272 268,73	4 093 788,55
85202	Dom Pomocy Społecznej przy ul. Kubusia Puchatka 4	2 910 466,03	354 949,11		44 742,33	161 219,37	3 471 376,84
85203	Ośrodki Wsparcia, Dom Dziennego Pobytu, Schronisko dla bezdomnych i Punkt Opieki nad Matką i Dzieckiem	1 963 271,27	501 586,10		67 728,81	494 984,28	3 027 570,46
85205	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	10 766,02				9 942,15	20 708,17
85213	Składka na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej					310 539,86	310 539,86
85214	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie społeczne -zasiłki celowe i okresowe					2 745 102,80	2 745 102,80

85215	Dodatki mieszkaniowe i energetyczne		474,17			2 438 241,21	2 438 715,38
85216	Zasiłki stałe					3 597 360,49	3 597 360,49
85219	Ośrodki pomocy społecznej	10 014 094,63	1 242 466,74	139 999,99	80 661,79	201 871,92	11 679 095,07
85228	Usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze					8 005 931,11	8 005 931,11
85230	Pozostała działalność - Program wieloletni "Pomoc państwa w zakresie dożywiania"					666 826,09	666 826,09
85231	Pomoc dla cudzoziemców					5 852,00	5 852,00
85295	Pozostała działalność					9 143,74	9 143,74
85295	Pozostała działalność - Rządowy program Senior +	123 476,89	42 248,96				165 725,85
85295	Pozostała działalność - Prace społecznie użyteczne					63 446,80	63 446,80
85415	Pomoc materialna dla uczniów					1 222 748,32	1 222 748,32
85501	Świadczenia wychowawcze	772 063,91	118 495,20			67 462 340,89	68 352 900,00
85502	Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	1 031 821,10	238 578,73			30 964 991,47	32 235 391,30
85502	Świadczenia rodzinne, świadczenie " Za życiem"						0,00
85504	Wspieranie rodziny - Ośrodek Pomocy Terapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży	648 686,66	150 817,86		849,42		800 353,94
85504	Wspieranie rodziny -Asystent rodziny	330 312,24	20 766,59				351 078,83

85504	Świadczenie "Dobry Start"	90 398,72	8 889,00			3 006 600,00	3 105 887,72
85505	Żłobki	4 774 186,67	715 519,80	97 866,90	94 724,74	318 412,98	6 000 711,09
85505	Żłobki "Maluch+"	617 793,02	251 965,87			52 320,00	922 078,89
85508	Rodziny zastępcze	282 163,62	133 131,76			2 491 659,98	2 906 955,36
85508	Rodziny zastępcze - dodatek wychowawczy	5 333,10	4 350,00			973 275,31	982 958,41
85508	Rodziny zastępcze - zadania realizowane w drodze umów lub porozumień					194 217,74	194 217,74
85510	Usamodzielnianie wychowanków					131 589,04	131 589,04
85510	Pobyty dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza miastem					1 357 368,78	1 357 368,78
85510	Rodzinny Dom Dziecka	127 904,15	39 376,62			45 000,00	212 280,77
85510	Dodatek wychowawczy do zryczałtowanej kwoty	1 509,19	240,00			205 003,73	206 752,92
85513	Składka na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów					321 191,18	321 191,18
	Razem	26 938 588,58	4 428 153,94	237 866,89	467 042,39	133 412 376,39	165 400 956,19

WYKONANIE PLANU WYDATKÓW MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W LEGNICY ZA 2019 ROK

L.p.	Rozdział	Wyszczególnienie	Plan na 2019 rok (zł)	Wykonanie planu (zł)	Wykonanie planu (%)	Udział środków gminy (%)	Udział środków z budżetu państwa (%)	Przyczyny niewykonania planu
1	85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	156 360,00	154 576,47	98,86	100,00		Niewykonanie planu wynika z niewykorzystania w całości środków na obsługę zadania. Niewykorzystana kwota w wysokości 1 783,53 zł została zwrócona 31.12.2019r na konto UM Legnicy.
2	85156	Składka na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego	3 348,00	3 348,00	100,00		100,00	Plan wykonany w 100 %.
3	85195	Pozostała działalność - pokrycie kosztów wydania decyzji na świadczenia zdrowotne finansowanych ze środków publicznych oraz opłaty za pobyt w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicznym	113 119,20	112 382,27	99,35	20,88	79,12	Niewykonanie planu wynika z nieprzekazania przez DUW pełnej kwoty na dodatki do decyzji zdrowotnych. Plan 87 000,00 zł, a środki przekazane to kwota 86 263,07 zł wydatkowana w całości.
4	85202	Pobyt w domach pomocy społecznej poza miastem	5 525 001,95	5 525 001,95	100,00	100,00		Plan wykonany w 100 %.
5	85202	Dom Pomocy Społecznej przy ul. Grabskiego 11	4 094 030,80	4 093 788,55	99,99	92,36	7,64	Niewykonanie planu wynika z ilości miejsc dotowanych - 132 877,52 zł. Kwota 143,66 zł dot. umowy MF-147. Kwota 98,59 zł dotyczy rozliczenia "Kącika Babci i Dziadka", 889 zł dotyczy bieżącej działalności. Środki zostały zwrócone 31.12.2019r na konto UM Legnicy.

6	85202	Dom Pomocy Społecznej przy ul. Kubusia Puchatka 4	3 605 143,36	3 471 376,84	96,29	70,00	30,00	Niewykonanie planu wynika z ilości miejsc dotowanych.
7	85203	Ośrodki Wsparcia, Dom Dziennego Pobytu, Noclegownia i Punkt Opieki nad Matką i Dzieckiem	3 027 738,60	3 027 570,46	99,99	100,00		Niewykorzystane środki w kwocie 168,14 zł zostały zwrócone 31.12.2019r na rachunek UM Legnica.
8	85205	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	30 750,00	20 708,17	67,34	39,76	60,24	Środki niewykorzystane w kwocie 741,83 zł zostały zwrócone 31.12.2019r. na rachunek UM Legnicy.
9	85213	Składka na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	313 000,00	310 539,86	99,21		100,00	Składki opłacono za wszystkie osoby uprawnione do objęcia pomocy w tej formie. Środki w wysokości 2 460,14 zł (§ 2030) zostały zwrócone 31.12.2019r. na konto UM Legnicy
10	85214	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie społeczne - zasiłki celowe - zasiłki okresowe	2 901 223,00	2 745 102,80	94,62	48,69	51,31	Na niewykonanie planu wpłynęło zmniejszenie liczby osób korzystających z takiej pomocy, wysokość zasiłku uzależniona jest od wysokości dochodu. Środki w wysokości 0,20 zł- dotacja celowa gmina, 156 120,00 zł - środki własne gmina - zostały zwrócone 31.12.2019r. na konto UM Legnicy
11	85215	Dodatki mieszkaniowe i dodatki energetyczne	2 439 424,52	2 438 715,38	99,97	99,05	0,95	Na niewykonanie planu wpłynęło małe zainteresowanie osób uprawnionych do zryczałtowanego dodatku energetycznego, spowodowane głównie niskimi kwotami tego świadczenia. Wykonanie dodatków mieszkaniowych jest adekwatne do wydanych decyzji. Środki w wysokości 709,14 zł zostały zwrócone 31.12.2019r. na konto UM Legnicy

12	85216	Zasiłki stałe	3 645 000,00	3 597 360,49	98,69		100,00	Środki w kwocie 47 639,51 zł zostały zwrócone 31.12.2019r. na konto UM Legnicy
13	85219	Ośrodek Pomocy Społecznej	11 679 185,08	11 679 095,07	100,00	79,03	20,97	Kwota 90,00 zł to środki własne gminy (nieprawidłowo nie pobrana prowizja bankowa) 0,01 zł rozliczenie środków na inwestycje. Środki zostały zwrócone 31.12.2019r. na konto UM Legnicy
14	85228	Usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze	8 039 378,40	8 005 931,11	99,58	94,12	5,88	W miesiącu XII część osób korzystających z usług specjalistycznych przebywała w szpitalu bądź zawiesiła usługi. Niewykorzystane środki w kwocie 11 310,07 zł (specjalistyczne usługi opiekuńcze) zostały zwrócone 31.12.2019r. na konto UM Legnicy. Kwota 22 137,22 zł dot. programu Usługi dla osób niepełnosprawnych i została zwrócona 30.12.2019r na konto UM Legnicy.
15	85230	Program wieloletni "Pomoc państwa w zakresie dożywiania"	683 334,00	666 826,09	97,58	40,91	59,09	Część placówek oświatowych rozlicza dożywianie za mc XII w styczniu 2020 r. Niewykorzystane środki w kwocie 13 238,48 zł - dotacja celowa gmina, oraz 3 269,43 zł - środki własne gmina - zostały zwrócone 31.12.2019r. na konto UM Legnicy
16	85231	Pomoc dla cudzoziemców	5 900,00	5 852,00	99,19		100,00	Formą pomocy dla cudzoziemców objęto 9 dzieci na kwotę 4 352 zł (dożywianie) oraz zasiłek celowy dla jednej rodziny na kwotę 1 500 zł. Środki w kwocie 48,00 zł zostały zwrócone na konto UM Legnica w dniu 31.12.2019 r.
17	85295	Pozostała działalność- Opieka wytechnieniowa	80 000,00	9 143,74	11,43	100,00		Niewykorzystane środki w kwocie 64 235,42 zł zostały zwrócone 31.12.2019r na rachunek UM Legnica.
18	85295	Pozostała działalność - Prace społecznie użyteczne	70 282,13	63 446,80	90,27	100,00		Niewykorzystane środki w kwocie 6 835,33 zł zostały zwrócone 31.12.2019r na rachunek UM Legnica.
19	85295	Pozostała działalność - Program "Senior+"	167 030,62	165 725,85	99,22	62,94	37,06	Niewykorzystane środki w kwocie 1 304,77 zł zostały zwrócone w dniu 31.12.2019r na rachunek UM Legnica.

20	85415	Pomoc materialna dla uczniów	1 659 075,00	1 222 748,32	73,70	20,00	80,00	Warunkiem wypłacenia stypendium szkolnego jest przedłożenie dokumentu potwierdzającego dokonanie wydatku. Nie wszystkie osoby, którym wydano decyzję zgłosiły się po świadczenie co wpłynęło na niewykonanie planu. Środki w wysokości 436 326,68 zł zostały zwrócone do UM Legnicy. Z tego kwota dotacji celowej -217 606,34 zł oraz środki własne gminy -218 720,34 zł.
21	85501	Świadczenia wychowawcze	68 352 900,00	68 352 900,00	100,00		100,00	Plan wykonany w 100 %.
22	85502	Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	32 667 547,74	32 235 391,30	98,68	1,02	98,98	Niewykonane środki w kwocie 419 263,26 zł- administracja rządowa gmina oraz 12 893,18 zł- środki własne gmina- zostały zwrócone dnia 31.12.2019r na rachunek UM Legnica.
23	85504	Wspieranie rodziny- Ośrodek Pomocy Terapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży	811 128,73	800 353,94	98,67	100,00		Niewykonane środki w kwocie 10 774,79 zł zostały zwrócone dnia 31.12.2019r na rachunek UM Legnica.
24	85504	Wspieranie rodziny - asystent rodziny	351 093,24	351 078,83	100,00	73,73	26,27	Niewykorzystane środki w kwocie 14,41 zł zostały zwrócone 31.12.2019r. na konto UM Legnicy.
25	85504	Świadczenia "Dobry start"	3 133 640,00	3 105 887,72	99,11	73,73	26,27	Do dnia 31 XII 2019 r rozpatrzone wszystkie złożone wnioski o ustalenie prawa do świadczenia. Niewykorzystaną dotację w kwocie 700,78 zł (administracja rządowa gmina) oraz 19 921,50 zł (administracja rządowa powiat) zwrócono 31.12.2019r. na konto UM w Legnicy.
26	85505	Żłobki	6 053 291,50	6 000 711,09	99,13		100,00	Niewykonana kwota 52 580,31 zł została zwrócona 31.12.2019r na rachunek UM Legnica.

27	85505	Żłobki - Program " Maluch +"	975 761,02	922 078,89	94,50	93,19	6,81	Niewykorzystana dotacja w kwocie 12 561,13 zł została zwrócona na konto UM Legnica w dniu 31.12.2019r. Niewykorzystane środki własne to kwota 41 121,00 zł która również została zwrócona na konto UM Legnica w dniu 31.12.2019r.
28	85508	Rodziny zastępcze	3 017 331,82	2 906 955,36	96,34	96,58	3,42	Niewykorzystane środki w kwocie 110 376,46zł zostały zwrócone 31.12.2019r. na konto UM Legnicy.
29	85508	Rodziny zastępcze - zadania realizowane w drodze umów lub porozumień	224 290,00	194 217,74	86,59	100,00		Niewykonanie planu w wysokości 30 072,26 zł to efekt braku porozumienia: - z powiatem krośnieńskim i nieopłacenie pobytu dwójki dzieci; - z powiatem krakowskim i nieopłacenie pobytu jednego dziecka. Środki zostały zwrócone 31.12.2019r. na konto UM Legnicy
30	85508	Pozostała działalność - dodatek wychowawczy	985 214,00	982 958,41	99,77		100,00	Niewykorzystana kwota w wysokości 2 254,59 zł została zwrócona 31.12.2019r na rachunek UM Legnica.
31	85510	Usamodzielnianie wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych	133 640,00	131 589,04	98,47	100,00		Niewykonanie planu w wysokości 2 050,96 zł to efekt zaprzestania nauki przez 4 wychowanków oraz ukończenie przez jedną osobę 25 lat- wówczas pomoc na kontynuowanie nauki nie przysługuje. Środki zostały zwrócone 31.12.2019r. na konto UM Legnicy
32	85510	Pobyt dzieci w placówkach opiek.-wychowawczych poza miastem	1 400 000,00	1 357 368,78	96,95	100,00		Niewykonanie planu spowodowane jest umieszczeniem jednego dziecka w rodzinie adopcyjnej, oraz uzyskaniem pełnoletniości i opuszczeniem placówki opiekuńczo-wychowawczej przez czworo wychowanków. Kwota 42 631,22 zł została zwrócona 31.12.2019r na rachunek UM Legnica.
33	85510	Rodzinny Dom Dziecka	218 465,15	212 280,77	97,17	100,00		Niewykorzystane środki w kwocie 6 184,38zł zostały zwrócone 31.12.2019r na rachunek UM Legnica.

34	85510	Dodatek do zryczałtowanej kwoty	211 240,00	206 752,92	97,88	100,00	Dodatek do zryczałtowanej kwoty przysługuje na 4 dzieci umieszczone w Rodzinnym Domu Dziecka, wraz z 1% na koszty obsługi. Kwota zwrotu w wysokości 4 487,08 zł zwrócona 31.12.2019 r na konto UM Legnicy, dotyczy placówek opiekuńczo-wychowawczych - dodatku w wysokości świadczenia wychowawczego. Środki zostały zwrócone 31.12.2019r. na konto UM Legnicy
35	85513	Składka na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów	325 000,00	321 191,18	98,83	100,00	Środki w kwocie 3 808,82 zł zostały zwrócone 31.12.2019r. na konto UM Legnicy
RAZEM			167 098 867,86	165 400 956,19	98,98	26,97	55,42

WYKONANIE PLANU DOCHODÓW MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W LEGNICY ZA 2019 ROK

L.p.	Rozdział	Wyszczególnienie	Plan na 2019 rok (zł)	Wykonanie planu (zł)	Wykonanie planu (%)	Dochody odprowadzone na rachunek gminy (zł)
1	85202	Odpłatność za pobyt w DPS przy ul Grabskiego 11 oraz ul. Kubusia Puchatka 4, oraz wpływy z umów i decyzji o odpłatności rodzin za pobyt w DPS-ach - dotacja celowa - powiat	1 519 520,00	1 568 266,75	103,21	1 568 266,75
2	85202	Odpłatność rodzin za pobyt w DPS poza Legnicą na podstawie decyzji i umów - środki własne - powiat	145 850,00	204 239,57	140,03	204 239,57
3	85203	Odpłatność za wyżywienie w Domu Dziennego Pobytu i Klubie Seniora, odpłatność za pobyt w Schronisku dla bezdomnych oraz Domu Samotnej Matki z Dzieckiem - środki własne - gmina	500 770,00	512 001,48	102,24	512 001,48
4	85214	Zwrot nienależnie pobranych zasiłków celowych za lata ubiegłe - środki własne - gmina	10 620,00	10 620,00	100,00	10 620,00
5	85214	Zwrot nienależnie pobranych zasiłków okresowych za lata ubiegłe - dotacja celowa - gmina		4 669,11		4 669,11
6	85215	Zwrot nienależnie pobranych dodatków mieszkaniowych - środki własne - gmina	845,00	845,08	100,01	845,08
7	85216	Zwrot nienależnie pobranych dodatków energetycznych - administracja rządowa - gmina		16,20		16,20
8	85216	Zwrot nienależnie pobranych zasiłków stałych za lata ubiegłe - dotacja celowa - gmina		27 305,47		27 305,47
9	85219	Wynagrodzenie płatnika za terminowe odprowadzanie do Urzędu Skarbowego pdof od pracowników MOPS, koszty upomnień oraz kary wynikające z umów - środki własne- gmina	3 667,00	7 449,65	203,15	7 449,65
10	85219	Wynagrodzenie za sprawowanie opieki - zadania administracji rządowej - gmina		87,08		87,08

11	85230	Pomoc w zakresie dożywiania - środki własne - gmina		232,00		232,00
12	85230	Pomoc w zakresie dożywiania - dotacja celowa - gmina		20,00		20,00
13	85228	Odpłatność za specjalistyczne usługi opiekuńcze - zadania administracji rządowej - gmina	30 000,00	35 859,91	119,53	35 859,91
14	85228	Zwroty za lata ubiegłe odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze - zadania administracji rządowej - gmina		787,50		787,50
15	85295	Prace społecznie-użyteczne - zwrot za lata ubiegłe - środki własne -gmina		33,20		33,20
16	85501	Świadczenia wychowawcze- zwroty świadczeń nienależnie pobranych oraz odsetki - zadania administracji rządowej - gmina		83 077,18		83 077,18
17	85502	Zwroty nienależnie pobranych przez osoby uprawnione świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz zaliczek alimentacyjnych wraz z odsetkami - zadania administracji rządowej - gmina		133 210,90		133 210,90
18	85502	Zaliczki alimentacyjne wyegzekwowane przez komorników sądowych od dłużników alimentacyjnych - zadania administracji rządowej - gmina	28 000,00	135 796,59	484,99	135 796,59
19	85502	Fundusz alimentacyjny oraz odsetki wyegzekwowane przez komorników sądowych i w postępowaniu egzekucyjnym w administracji od dłużników alimentacyjnych - zadania administracji rządowej - gmina	650 000,00	1 679 497,03	258,38	1 679 497,03
20	85504	Asystent rodziny - zwroty za lata ubiegłe- środki własne- gmina		230,00		230,00
21	85504	Świadczenie "Dobry start" oraz odsetki - zadania administracji rządowej- gmina		2 381,99		2 381,99
22	85505	Odpłatność za pobyt i wyżywienie dzieci w Żłobkach, odsetki oraz wynajem pomieszczeń - środki własne - gmina	974 910,00	971 092,19	99,61	971 092,19
23	85505	Odpłatność za pobyt i wyżywienie dzieci w Żłobku nr 3 Filia ul. Krzemieniecka - środki własne - gmina	141 950,00	144 075,59	101,50	144 075,59

24	85508	Odpłatność za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych, zwroty nienależnie pobranych świadczeń na kontynuowanie nauki, odpłatność rodziców za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych oraz odsetki za nieterminowe wpłaty- środki własne - powiat	260 225,00	246 306,42	94,65	246 306,42
25	85510	Odpłatność za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo wychowawczych, usamodzielnianie wychowanków placówek opiekuńczo wychowawczych, zwroty nienależnie pobranych świadczeń oraz odsetki za nieterminowe wpłaty - środki własne - powiat	551 814,00	718 703,28	130,24	718 703,28
RAZEM			5 647 472,00	7 308 115,94	129,41	7 308 115,94

KADRA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W LEGNICY

**Stan zatrudnienia w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Legnicy w latach 2017-2019
(stan na koniec grudnia)**

Komórki organizacyjne \ Rok	2017	2018	2019
MOPS (pracownicy socjalni)	198 (62)	189 (62)	190 (58)
Żłobek Nr 1	22	22	22
Żłobek Nr 2	23	24	25
Żłobek Nr 3	23	24	23
Filia Żłobka Nr 3 (ul. Krzemiecka 1)	-	14	14
Żłobek Nr 4	23	24	24
Noclegownia i POnMiDz; od 01.06.2017r. Schronisko dla Bezdomnych	21	20	19
Dom Dziennego Pobytu	17	17	18
Dom Pomocy Społecznej	93	96	91
Ośrodek Pomocy Terapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży	13	13	11
Zespół Interwencji Kryzysowej	8	8	8
Rodzinny Dom Dziecka	2	2	2
Ogółem	443	453	447

W 2019 roku pracownicy Ośrodka uczestniczyli w różnego rodzaju warsztatach i szkoleniach. Środki na ten cel pochodziły z budżetu MOPS, a także były pozyskane ze źródeł zewnętrznych. Realizowane szkolenia miały na celu podniesienie kwalifikacji zawodowych i umiejętności osób zatrudnionych i dotyczyły przede wszystkim grup pracowników, które mają bezpośredni kontakt z klientami Ośrodka (tj. pracownicy socjalni, asystenci rodziny, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, psychologzy, personel zajmujący się opieką nad dziećmi w żłobkach). Ponadto wielu pracowników uzupełniło swoje wykształcenie, kończąc szkoły średnie, wyższe oraz studia podyplomowe na kierunkach związanych z ich pracą zawodową.

W ramach aktywizacji osób bezrobotnych MOPS współpracuje czynnie z Powiatowym Urzędem Pracy w Legnicy. Efektem tej współpracy było zorganizowanie prac społecznie użytecznych dla 27 osób, oraz 2 staży realizowanych w placówkach Ośrodka.

Fluktuacja kadr w roku 2019 w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Legnicy przedstawia się następująco:

- przyjętych do pracy było 58 pracowników (w tym z 20 osobami zawarto umowy na zastępstwo),
- zwolnionych z pracy było 64 pracowników (w tym 12 osób odeszło z pracy z umów na zastępstwo, 25 pracowników przeszło na emeryturę),
- 19 osób skorzystało z urlopów wychowawczych i bezpłatnych.

Ruchy kadrowe dotyczyły między innymi stanowisk: administracyjnych, pracowników socjalnych, psychologów, opiekunek i pielęgniarek oraz stanowisk robotniczych. Przyczyn takiego stanu rzeczy należy upatrywać w sytuacji na rynku pracy i relatywnie bardzo niskich wynagrodzeniach w Ośrodku oraz konieczności zatrudnienia osób na zastępstwo, w związku z dużą ilością długoterminowej absencji pracowników (tj. zwolnienia lekarskie, urlopy bezpłatne, urlopy macierzyńskie i rodzicielskie oraz wychowawcze).

Grupy pracowników	Przyjęci	Zwolnieni
Pracownicy socjalni	4	1
Asystent rodziny, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	3	3
Pielęgniarki, opiekunki	12	18
Pracownicy administracji	12	14
Psycholog, pedagog, wychowawca, terapeuta	2	1
Pozostali pracownicy	25	27

ZAMÓWIENIA PUBLICZNE PRZEPROWADZONE PRZEZ MOPS

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Legnicy wydatki budżetowe są realizowane zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych oraz zasadami wydatkowania środków publicznych o wartości do 30 000 EURO.

W 2019 roku przeprowadzono 6 zamówień publicznych o wartości powyżej 30 000 EURO każde.

L.p.	Przedmiot zamówienia	Tryb zamówienia	Data udzielenia zamówienia	Wartość zamówienia w zł	Kryteria oceny ofert	Wykonawca, któremu udzielono zamówienia	Pozostali wykonawcy uczestniczący w przetargu
1.	Dostawa bonów towarowych w wersji papierowej dla podopiecznych MOPS	przetarg nieograniczony do 209 000 EURO	03.01.2020 r.	238 000,00 zł brutto	1) cena, 2) ilość placówek handlowych w Legnicy, 3) termin ważności bonów towarowych	Sodexo Benefis and Revards Polska, Warszawa	brak
2.	Świadczenie usług ochrony fizycznej, usług monitorowania obiektów, konwojów gotówki i usług sprzątnięcia w MOPS	przetarg nieograniczony do 209 000 EURO	17.12.2019 r.	468 558,00 zł brutto	1) cena netto + VAT za wykonywanie usług, 2) częstotliwość mycia okien w obiektach 3) termin płatności faktury	Konsorcjum: DGP Security Partner Sp. z o.o., Katowice - Lider, DGP Provider Sp. z o.o., SEBAN Sp. z o.o., 7 MG Sp. z o.o.	brak
3.	Świadczenie usług przygotowania i dostawy ciepłych posiłków do Schroniska dla Bezdomnych i Domu Samotnej Matki z Dzieckiem Legnicy	przetarg nieograniczony do 209 000 EURO	17.12.2019 r.	5,10 zł brutto za 1 ciepły posiłek	1) cena za 1 posiłek, 2) termin płatności faktury, 3) wykaz wykonanych zamówień	Rafał Hoszowski „Corleone” Catering i Restauracje, Bytom Odrzański	PPHU BIOWEX s.c., Legnica
4.	Świadczenie powszechnych usług pocztowych w obrocie krajowym i zagranicznym	zamówienie z wolnej ręki	30.12.2019 r.	239 902,10 zł brutto	1) cena netto + obowiązująca stawka VAT za świadczenie usług, 2) termin płatności faktury VAT	Poczta Polska S.A., Wrocław	brak

5.	Świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na rzecz mieszkańców Legnicy	przetarg nieograniczony do 209 000 EURO	10.12.2019 r.	8 300 000,00 zł brutto	<p>1) cena za 1 godzinę wykonywania usług opiekuńczych,</p> <p>2) cena za 1 godzinę wykonywania specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,</p> <p>3) ilość osób wykonujących usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi</p>	„Gwarant” Tomczyk Spółka jawna w Głogowie	brak
6.	Wykonywanie pochówków osób na zlecenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Legnicy	przetarg nieograniczony do 209 000 EURO	17.12.2019 r.	108 000,00 zł brutto	<p>1) cena netto + VAT za wykonanie usługi 1 pochówku osoby,</p> <p>2) termin płatności faktur za wykonanie usług</p>	Legnickie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.	brak

PRACA SOCJALNA

Dział Pracy Socjalnej świadczy pomoc mieszkańcom Legnicy skierowaną bezpośrednio do środowiska. W roku 2019 Dział Pracy Socjalnej obejmował 40 rejonów pracy socjalnej, ponadto w dziale zatrudnionych było 6 asystentów rodziny oraz 4 pracowników administracyjnych. Działania pracowników Działu Pracy Socjalnej służyły przede wszystkim wzmocnieniu klientów, odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz organizowaniu warunków sprzyjających temu celowi.

Głównym zadaniem Działu Pracy Socjalnej było umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie były one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Powyższy cel realizowany był przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

W 2019 roku Dział Pracy Socjalnej objął pomocą 3248 rodzin, łącznie 5109 osób.

PRACOWNICY SOCJALNI

Pracownik socjalny podejmując współpracę z rodziną, diagnozuje sytuację oraz określa plan pomocy. Podejmowane w 2019 roku działania były zróżnicowane i dostosowane do indywidualnej sytuacji.

Praca socjalna jest procesem, który ma na celu wywołanie pożądaných zmian, modyfikację sposobu funkcjonowania osoby, jej otoczenia, wzmocnienie potencjału osób, rodzin do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej i wsparcie w dążeniu do poprawy funkcjonowania. Aby powyższe założenia mogły zostać spełnione, działania podejmowane przez pracownika muszą mieć charakter intencyjny tj. muszą być zaprojektowane w oparciu o sporządzoną ocenę sytuacji (diagnozę) i zmierzać do realizacji ustalonych celów – zmiany sytuacji wyjściowej (zdiagnozowanych trudności) w zakładane rezultaty.

Jednym z narzędzi stosowanym w działaniach pracowników socjalnych jest kontrakt socjalny. Ma on za zadanie poprawiać skuteczność udzielanej pomocy poprzez mobilizowanie osób i rodzin do podejmowania działań usamodzielniających. Jest to pisemna umowa zawierana z osobą ubiegającą się o pomoc, określająca uprawnienia i zobowiązania stron, tj. klienta i pracownika socjalnego, które mają doprowadzić do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny. Kontrakt socjalny zawierany jest po pełnym rozpoznaniu i ocenie sytuacji rodziny ubiegającej się o pomoc. Niedotrzymanie postanowień kontraktu socjalnego, jak i odmowa jego zawarcia mogą stanowić podstawę do odmowy przyznania świadczenia lub do jego wstrzymania. W roku 2019 zawarto 99 kontraktów socjalnych.

Pracownicy socjalni są grupą zawodową, której powierzono w ostatnich latach wiele zadań z zakresu pomocy społecznej i co roku tych zadań przybywa. Praca socjalna jest usługą świadczoną w środowisku zamieszkania klienta, którego pracownik socjalny wspiera i to dlatego z jego pracą wiążą się zagrożenia wynikające z przebywania z osobami uzależnionymi, chorymi na różne choroby zakaźne, cierpiącymi na zaburzenia psychiczne lub osobami, które przebywały w zakładzie karnym. Oprócz możliwości zarażenia się chorobami zakaźnymi jest on narażony na groźby, wyzwiska, a także na pobicie czy inną przemoc fizyczną. Pomimo zagrożeń jakie niesie ze sobą wykonywanie tego

zawodu, to skuteczna praca socjalna stanowi źródło satysfakcji zawodowej pracowników socjalnych.

Najważniejszym zadaniem pracowników socjalnych było przeciwdziałanie wykluczeniu oraz wsparcie słabszych grup społecznych. Do zadań Działu Pracy Socjalnej należało prowadzenie całości spraw w zakresie pracy socjalnej, a w szczególności:

- współpraca z organami administracji rządowej, samorządowej, organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami na terenie miasta (Sąd, Prokuratura, Policja, Straż Miejska, PUP, TPD, Straż Graniczna, kościoły, szkoły, służba zdrowia, itp.)
- współpraca z innymi działami Ośrodka w celu poprawienia sytuacji osób i rodzin wymagających wsparcia poprzez uzyskanie przez nich odpowiednich świadczeń.
- dokonywanie analizy i oceny zjawisk, które powodują zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej oraz kwalifikowanie do uzyskania tych świadczeń.
- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych, kompletowanie dokumentów oraz podejmowanie innych niezbędnych czynności związanych ze świadczeniem różnorodnych form pomocy.
- ustalanie wspólnie z osobą lub rodziną zainteresowaną planu działań, celem przezwyciężenia trudnej sytuacji oraz planu pomocy.
- wnioskowanie określonych świadczeń.
- prowadzenie długofalowych działań w ramach pracy socjalnej i poradnictwa.
- udzielanie informacji, wskazówek pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych osobom i rodzinom, które dzięki tej pomocy będą zdolne samodzielnie rozwiązywać problemy będące przyczyną trudnej sytuacji życiowej, skuteczne posługiwanie się przepisami prawa.
- pomoc w uzyskaniu dla osób będących w trudnej sytuacji życiowej, poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów i udzielania pomocy przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe oraz wspieranie w uzyskiwaniu pomocy.
- udzielanie pomocy zgodnie z zasadami etyki zawodowej.
- koordynowanie działań socjalnych w społeczności lokalnej.
- przygotowanie sprawozdań z realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni Działu Pracy Socjalnej realizowali także inne zadania, takie jak:

- 1) Przeprowadzanie wywiadów środowiskowych, rozeznawanie sytuacji i wnioskowanie o udzielenie pomocy w formie dostępu do świadczeń zdrowotnych. W 2019 roku w sprawie dostępu do świadczeń zdrowotnych przeprowadzono 577 postępowań.
- 2) Uczestniczenie w grupach roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego d/s Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i prowadzenie pracy socjalnej nakierowanej na rozwiązywanie problemu przemocy w rodzinie. W 2019 roku w ramach procedury Niebieska Karta prowadzony był monitoring w 307 środowiskach - tylko w 2019 roku wszczęto procedurę w 215 środowiskach, w tym na wniosek pracownika socjalnego w 25 środowiskach.
- 3) Typowanie osób i zawieranie kontraktów socjalnych na prace społecznie użyteczne, realizowane w partnerstwie z PUP w Legnicy. Prace społecznie użyteczne skierowane są do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających jednocześnie ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Prace społecznie użyteczne to prace wykonywane przez bezrobotnych bez prawa do zasiłku, organizowane przez gminę w jednostkach organizacyjnych samorządu terytorialnego. W 2019 roku do wykonywania prac społecznie użytecznych skierowano przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Legnicy 58 osób, w tym 10 osób w ramach Programu Aktywizacja i Integracja (PAI).

- 4) Typowanie dzieci z najuboższych rodzin do wypoczynku letniego. W roku 2019 z tej formy pomocy skorzystało 95 dzieci.
- 5) Wypełnianie karty informacyjnej do fundacji w celu uzyskania wsparcia finansowego dla rodzin z problemem niepełnosprawności. W 2019 roku wypełniono 17 kart informacyjnych.
- 6) Sprawowanie szczególnego nadzoru nad osobami bezdomnymi w sezonie zimowym, przebywającymi w pomieszczeniach niemieszkalnych (altanki działkowe, strychy, piwnice) - w tym celu pracownicy socjalni współpracowali ze Strażą Miejską, Policją i Schroniskiem dla Bezdomnych.
- 7) Przydzielanie asystenta rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W przypadku, gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie z tego rodzaju problemem, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy. Po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego pracownik socjalny dokonuje analizy sytuacji rodziny i jeżeli z tej analizy wynika konieczność przydzielenia rodzinie asystenta, wówczas wnioskuję o jego przydzielenie.

Jak co roku pracownicy socjalni typowali również rodziny do pomocy w ramach akcji „Szlachetna paczka”. W 2019 roku do tej formy pomocy wytypowano 13 rodzin.

Nadmieniam, że w okresie jesienno-zimowym częściej dochodzi do pożarów oraz zatruc tlenkiem węgla. Po każdym takim zdarzeniu pracownicy socjalni niezwłocznie nawiązują kontakt z rodziną w celu rozeznania sytuacji i zapewnienia niezbędnej pomocy. W 2019 roku MOPS w Legnicy objął pomocą 12 rodzin, które doznały strat na skutek zdarzenia losowego (pożaru). Zawnioskowano im pomoc w formie zasiłku celowego na remont bądź zakup niezbędnych sprzętów gospodarstwa domowego czy mebli. Podczas wizyt w środowisku pracownicy socjalni podejmowali działania prewencyjne, zwracając uwagę i uświadamiając podopiecznych na temat bezpiecznego użytkowania pieców węglowych, junkersów oraz poprawnego korzystania z kuchenek, zwłaszcza gazowych.

W 2019 roku pracownicy socjalni objęli pomocą finansową, rzeczową i pracą socjalną 2403 rodziny, łącznie 3760 osób.

Trudno oszacować efekty pracy socjalnej między innymi z powodu długofalowości podejmowanych działań, złożoności problemów a także zdarzających się powrotów do dysfunkcji, w szczególności osób uzależnionych, jednakże realizację niektórych jej celów można przedstawić liczbowo, co obrazuje poniższa tabela.

Wybrane cele pracy socjalnej (porównanie lata 2017-2019)

Lp.	ELEMENTY PRACY SOCJALNEJ	2017	2018	2019
1	Pomoc w uzyskaniu świadczeń alimentacyjnych, uzmysłowienie klientowi korzyści wynikających z zabezpieczenia świadczeń dziecku	121	150	112
2	Uregulowanie sytuacji prawnej dziecka	46	33	49

3	Usprawnienie w załatwianiu spraw bieżących i urzędowych	327	361	358
4	Ustalenie uprawnień do renty inwalidzkiej lub emerytury z ZUS	114	92	119
5	Doprowadzenie do ustalenia stopnia niepełnosprawności	148	146	123
6	Zorganizowanie dezynfekcji, dezynsekcji w mieszkaniach	4	10	12
7	Złożenie wniosku o przydział mieszkania w ZGM	85	39	57
8	Utrzymanie ciągłości dodatku mieszkaniowego	351	486	481
9	Utrzymanie mieszkania poprzez regulowanie opłat	446	320	315
10	Utrzymanie czystości w mieszkaniu	344	249	214
11	Znalezienie zatrudnienia odpowiedniego do stanu zdrowia	67	83	86
12	Pomoc w zakresie prawidłowego gospodarowania budżetem domowym	269	270	257
13	Nabywanie przez klienta umiejętności radzenia sobie z prowadzeniem gospodarstwa domowego	136	157	205
14	Poprawa funkcjonowania klienta w środowisku	585	590	579
15	Uzyskanie wsparcia w środowisku	164	198	169
16	Wzrost samodzielności i aktywności klienta	222	275	282
17	Doprowadzenie do uregulowania zadłużeń	93	69	78
18	Uregulowanie sytuacji prawnej lokalu	32	30	28
19	Doprowadzenie do zabezpieczenia mieszkań przed zimą (wstawienie okien, sprawdzenie stanu technicznego pieca przez OGM)	34	30	28

20	Doprowadzenie do zarejestrowania w PUP osób pozostających bez pracy	191	189	181
21	Zapewnienie ciepłych posiłków w szkołach dla dzieci	429	622	599
22	Wytypowanie dzieci z rodzin najuboższych do wypoczynku letniego	156	109	95
23	Pomoc w uzyskaniu podręczników szkolnych	12	5	9
24	Pomoc w dotarciu do lekarza czy poradni specjalistycznej w celu diagnozy leczenia i rehabilitacji	59	61	56
25	Działania interwencyjne w sytuacji stwierdzenia naruszenia praw dziecka	20	18	29
26	Wystąpienie do sądu z informacją o rażących zaniedbaniach wychowawczych	34	32	52
27	Pomoc w nawiązywaniu zerwanych więzi rodzinnych	29	38	26
28	Uzyskanie sprzętu medycznego bądź ortopedycznego	14	9	20
29	Zorganizowanie pomocy sąsiedzkiej dla osoby niepełnosprawnej	29	27	25
30	Zapewnienia opieki osobie starszej lub niepełnosprawnej przez rodzinę	23	27	25
31	Doprowadzenie do konsultacji psychologicznej, psychiatrycznej	77	69	65
32	Podjęcia leczenia w Poradni Zdrowia Psychicznego	53	60	59
33	Umieszczeniu osoby w szpitalu psychiatrycznym	9	5	7
34	Podjęcie działań w celu częściowego bądź całkowitego ubezwłasnowolnienia	13	11	13
35	Rozeznanie sytuacji pod kątem wskazania kuratora bądź opiekuna prawnego dla osoby ubezwłasnowolnionej	Brak danych	11	36
36	Podjęcie leczenia odwykowego	51	68	53

37	Zgłoszenie do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych lub motywowanie najbliższego otoczenia do zgłoszenia osoby nadużywającej alkoholu do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	20	21	25
38	Podjęcie terapii w MONAR	17	16	18
39	Pomoc w dotarciu do odpowiedniej grupy wsparcia	64	60	64
40	Współpraca z kuratorem w celu poprawy funkcjonowania rodziny	134	138	123
41	Współpraca z pedagogiem szkolnym w celu poprawy funkcjonowania rodziny	163	187	179
42	Skierowanie dzieci na zajęcia pozalekcyjne: świetlice, szkoły	41	47	62
43	Wytypowanie osób do prac społecznie użytecznych	82	56	81
44	Pomoc w uzyskaniu podstawowego sprzętu gospodarstwa domowego	71	60	84
45	Pomoc w przezwyciężeniu trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu Zakładu Karnego	51	67	45
46	Monitoring w ramach procedury Niebieska Karta – Pomoc Społeczna	234	181	307
47	Wypełnianie karty informacyjnej dla potrzeb fundacji	69	42	17

Oprócz bezpośredniej pracy w środowisku pracownicy socjalni przeprowadzali wywiady dla potrzeb innych instytucji pomocowych, przygotowywali odpowiedzi, opinie o rodzinie na wnioski sądów, prokuratury, policji oraz urzędów. W 2019 roku w powyższych sprawach sporządzono 259 opinii.

Z każdym rokiem pracownikom socjalnym przybywa nowych zadań i obowiązków. Od roku 2014, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 09.06.2011 r. (Dz. U. z 2019 r. poz.1111 t.j.), zadaniem gminy jest udzielanie wsparcia rodzinom znajdującym się w sytuacji kryzysowej oraz pomocy w rozwiązywaniu ich problemów życiowych, w tym w wychowywaniu dzieci. Praca z rodziną na poziomie gminy obejmuje analizę sytuacji rodziny i przyczyn kryzysu, wzmocnienie jej funkcji, rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, pomoc w integracji rodziny oraz przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny. W sytuacji ingerencji w rodzinie, której konsekwencją jest umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej, służby gminne mają dążyć do reintegracji rodziny i powrotu dziecka do środowiska rodzinnego. Te zadania wykonują pracownicy Działu Pracy Socjalnej.

Pracownicy socjalni na wniosek organizatora pieczy zastępczej, w przypadku, gdy rodzinie nie został przydzielony asystent rodziny, zobowiązani są dokonywać analizy aktualnej sytuacji rodzinnej dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej i współpracować z rodziną biologiczną w celu jej reintegracji. W roku 2019 pracownicy Działu Pracy Socjalnej na wniosek organizatorów pieczy zastępczej dokonali analizy sytuacji w 242 rodzinach i podjęli stosowne, często długofalowe działania wobec rodzin biologicznych, które wyraziły wolę reintegracji rodziny.

Od grudnia 2014 roku MOPS w Legnicy realizuje Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ) w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD). Jest to program, który polega na dostarczeniu osobom najuboższym w Polsce pomocy żywnościowej w formie paczek lub posiłków. Dodatkowo wobec osób objętych Programem realizowane są różne działania towarzyszące, mające na celu włączenie społeczne. Pomoc kierowana jest do osób w najtrudniejszej sytuacji, których dochód nie przekracza 200% odpowiedniego kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej. Program stanowić ma uzupełnienie działań gminy w zakresie udzielania pomocy żywnościowej najuboższym mieszkańcom. Minister Pracy i Polityki Społecznej ośrodkom pomocy społecznej powierzył rolę rozpowszechnienia informacji o realizacji PO PŻ i wskazywanie najbliższych miejsc, w których wydawane są artykuły spożywcze. W Legnicy do realizacji programu przystąpił Caritas Polska. Żywność wydawana była w wybranych parafiach w Legnicy.

Pracownicy socjalni informowali o realizacji PO PŻ i kwalifikowali osoby do uzyskania tej formy pomocy, wydając w tym celu skierowania na specjalnym druku. W 2019 roku pracownicy socjalni wydali rodzinom 361 takich skierowań, z pomocy żywnościowej skorzystało łącznie 588 osób.

W związku z wprowadzeniem w 2016 roku Programu Rodzina 500 plus, zgodnie z art. 15.1-2 ustawy z dnia 11.02.2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, jeśli w stosunku do osoby ubiegającej się o przyznanie świadczenia wychowawczego lub osoby pobierającej to świadczenie wystąpią wątpliwości dotyczące sprawowania opieki nad dzieckiem, w tym również w przypadku wydatkowania świadczenia wychowawczego niezgodnie z celem lub marnotrawienia świadczenia wychowawczego, organ właściwy oraz wojewoda mogą zwrócić się do kierownika ośrodka pomocy społecznej o przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507), w celu weryfikacji tych wątpliwości. W 2019 roku pracownicy socjalni na wniosek kierownika Działu Świadczeń Rodzinnych przeprowadzili 54 wywiady środowiskowe w rodzinach, w których zachodziły wątpliwości dotyczące sprawowania opieki nad dzieckiem. Zdarzały się doniesienia w sprawie marnotrawienia świadczenia wychowawczego, które wymagały od pracowników socjalnych ingerencji w środowisko rodzinne oraz wzmożonego i czasochłonnego monitorowania wydatków przez rodziny.

ASYSTENT RODZINY

Asystent rodziny działa na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zadania i uprawnienia asystenta rodziny regulują art. 12, 13, 15 niniejszej ustawy. Asystent rodziny wspomaga działania pracownika socjalnego. W myśl ww. ustawy przydzielanie asystenta rodziny było zadaniem fakultatywnym gminy od dnia 8 czerwca 2012 r. do 31 grudnia 2014 r., a stało się obligatoryjnym od 1 stycznia 2015 r. Podopieczni MOPS w Legnicy tą formą pomocy obejmowani są już od listopada 2012 r.

Do zadań asystenta rodziny należy między innymi: opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną, współpraca w tym zakresie z rodziną, pracownikiem socjalnym. Asystent rodziny ma udzielać pomocy powierzonym do opieki rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, opiekuńczo-wychowawczych, udzielać wsparcia w poszukiwaniu pracy, w edukacji dzieci, podejmować w razie potrzeby działania interwencyjne i zaradcze w rodzinie. Działania asystenta i rodziny zmierzają do jej usamodzielnienia i pozostawienia dzieci w rodzinie, w środowisku zapewniającym im poczucie bezpieczeństwa i prawidłowy rozwój. Praca asystenta rodziny polega na ciągłym rozwijaniu i modyfikowaniu pracy, elastycznym reagowaniu na potrzeby i kryzysy osób wspieranych oraz dużej częstotliwości spotkań i dostosowaniu ich do długości wykonywanego działania.

Asystent rodziny nie tylko współpracuje z rodziną dziecka w fazie oddziaływań profilaktycznych i wzmocnienia kompetencji wychowawczych rodziny, ale także współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej w celu wsparcia powrotu dzieci z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych w sytuacjach koniecznej ingerencji sądu rodzinnego we władzę rodzicielską. Wspólne działania mają w tym przypadku służyć jak najszybszemu powrotowi dziecka do domu i reintegracji rodziny.

Do obowiązków asystenta rodziny należy także sporządzanie stosownej dokumentacji, współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, współpraca z zespołem interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz monitorowanie sytuacji po zakończeniu pracy w rodzinie.

Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę od 1 stycznia 2015 r. nie może przekroczyć 15.

W 2019 roku asystenci rodziny objęli pomocą 87 rodzin, w tym 207 dzieci w wieku do 18 lat. Zakończono także pracę z 28 rodzinami, w tym: 10 rodzin zrealizowało plan pracy dotyczący usamodzielnienia się, 5 rodzin zrezygnowało z tej formy pomocy w trakcie realizacji planu, 8 środowisk nie wywiązywało się z planu działania i unikało kontaktu, natomiast w 2 rodzinach zmieniono metodykę pracy, a 3 rodziny zmieniły miejsca zamieszkania poza Legnicę.

Wejście w 2017 roku w życie ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem", nałożyło na asystentów rodziny nowe zadania polegające na koordynacji wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin, zwłaszcza w odniesieniu do kobiet posiadających zaświadczenie o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Kobiety w ciąży i ich rodziny mogły każdorazowo zgłosić do gminy potrzebę objęcia wsparciem asystenta rodziny, który na wniosek osób uprawnionych stawał się koordynatorem działań pomocowych.

ŚWIADCZENIA WYNIKAJĄCE Z USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ

Pomoc społeczna jest instytucją, której pomoc jest adresowana do obywateli zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, jednak uprawnienia do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej związane są z dwiema grupami kryteriów, które muszą być spełnione jednocześnie. Z jednej strony są to kryteria niskiego statusu materialnego (niedostateczny dochód w rodzinie), a z drugiej – są to dodatkowe okoliczności (m. in. sieroctwo, bezdomność, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezradność alkoholizm i narkomania i inne), które obok niskiego dochodu wskazują uprawnionych do korzystania z pomocy społecznej. Celem pomocy społecznej jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwianie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc społeczna powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin, oraz ich integracji ze środowiskiem. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Świadczenie pomocy społecznej powinno służyć również umacnianiu rodziny.

Pomoc społeczna polega w szczególności na przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń, pracy socjalnej, prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej, analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych, rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb. Zadaniem pomocy społecznej jest podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych oraz ich integracji ze środowiskiem.

Kryterium dochodowe, dla osoby samotnie gospodarującej wynosi 701 zł, a dla osoby w rodzinie - 528 zł. Świadczenia z pomocy społecznej można podzielić na dwie grupy, tj. świadczenia pieniężne i niepieniężne. Do świadczeń pieniężnych zaliczają się: zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy, natomiast do świadczeń niepieniężnych składki na ubezpieczenie zdrowotne, składki na ubezpieczenie społeczne, sprawienie pogrzebu, schronienie, niezbędne ubranie, posiłek, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, kompletowanie dokumentacji w sprawie kierowania do domu pomocy społecznej, praca socjalna, poradnictwo specjalistyczne.

Zestawienie form pomocy (lata 2017–2019)

Formy pomocy	2017		2018		2019	
	Liczba osób	Kwota w zł	Liczba osób	Kwota w zł	Liczba osób	Kwota w zł
<i>zasilki stałe</i>	761	3 787 178	704	3 613 844	649	3 597 360
<i>zasilki okresowe</i>	1050	1 886 800	876	1 528 409	768	1 389 000
<i>usługi opiekuńcze</i>	927	7 809 645	865	7 663 368	877	7 552 836
<i>specjalistyczne usługi opiekuńcze</i>	36	610 374	33	478 242	28	442 232

<i>zasilki celowe</i>	1 741	1 447 352	1 535	1 355 492	1 396	1 296 319
<i>sprawienie pogrzebu</i>	36	85 549	39	94 867	26	59 784
<i>program rządowy „Posilek w szkole i w domu” + dożywianie (śr. własne)</i>	¹ K* 274	129 880	160	109 091	86	100 332
	S* 376	233 434	320	291 381	306	312 299
	D* 665	329 980	622	277 257	584	254 195
	1 315	693 294	1 102	677 729	976	666 826
<i>opiekunowie prawni</i>	42	149 646	45	167 061	51	201 872

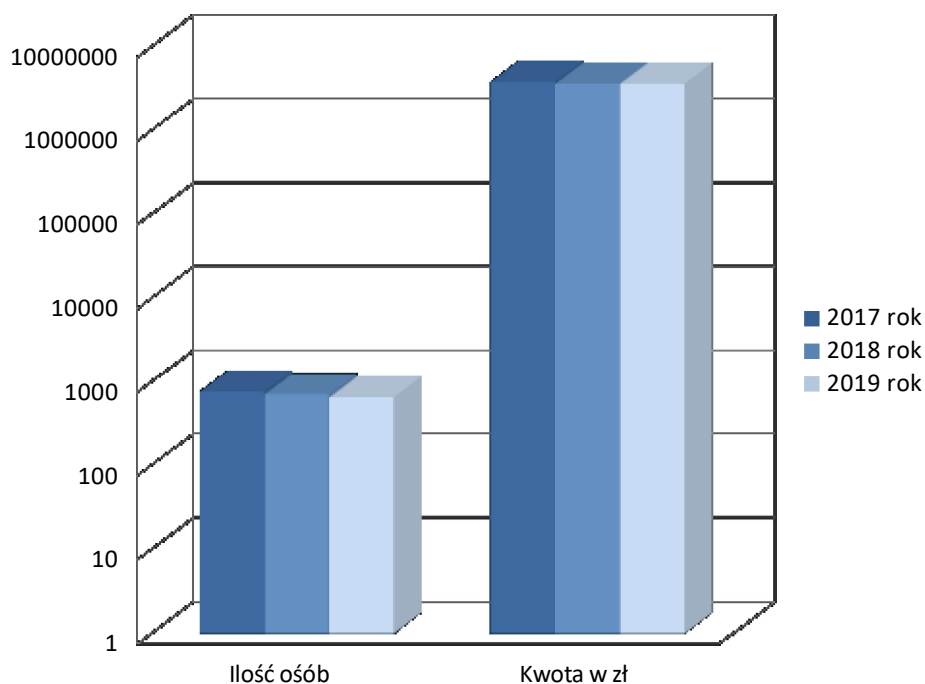
¹ * K – Restauracja „Kolorowa”, S – Schronisko dla Bezdomnych, D – dzieci w szkołach i przedszkolach, oraz osoby korzystające z posiłków w innych placówkach (refundacje)

ZASIŁEK STAŁY

Zgodnie z art. 37 ustawy o pomocy społecznej zasiłek stały przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej bądź osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, które od października 2018 roku wynosi 701 zł dla osoby samotnie gospodarującej oraz 528 zł na osobę w rodzinie.

W przypadku osoby samotnie gospodarującej wysokość zasiłku stałego jest różnicą pomiędzy kryterium dochodowym a dochodem tej osoby. W rodzinie zasiłek stały jest różnicą pomiędzy kryterium dochodowym na osobę w rodzinie, a faktycznym dochodem przypadającym na jednego członka rodziny. Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej ustalono maksymalną kwotę zasiłku stałego w wysokości 645 zł.

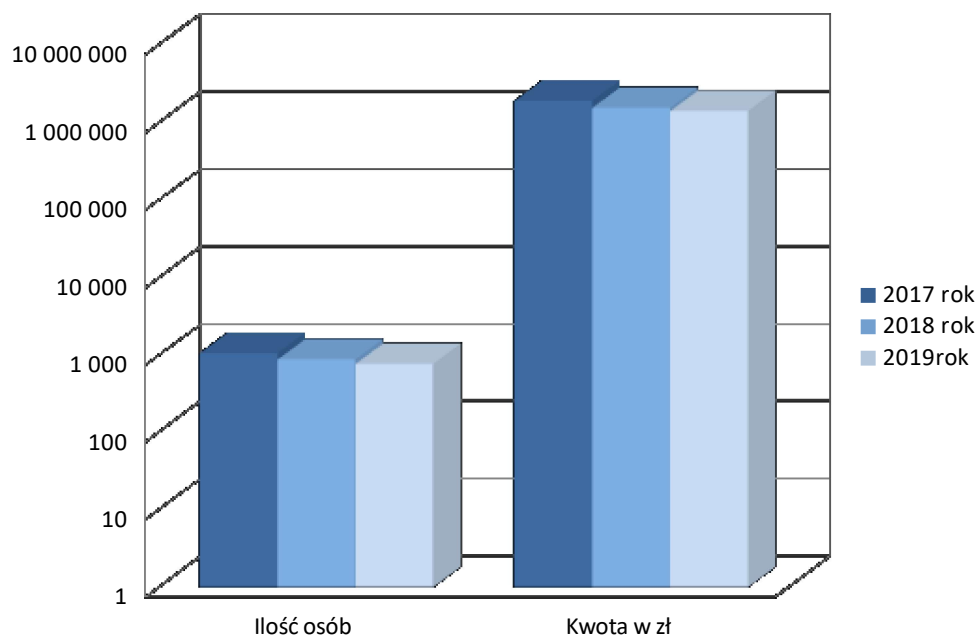
Poniżej wykres obrazuje nieznaczny spadek ilości osób korzystających z tej formy pomocy w roku 2019 w porównaniu do lat ubiegłych. Powodem tego stanu było obniżenie wieku emerytalnego, a co za tym idzie, możliwość przyznania emerytury niektórym świadczeniobiorcom pomocy społecznej.

ZASIŁEK OKRESOWY

Zgodnie z artykułem 38 ustawy o pomocy społecznej zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego oraz potrzeby ochrony macierzyństwa i wielodzietności. Katalog przyczyn wyliczonych w ustawie ma charakter przykładowy, bowiem każda trudna sytuacja połączona z niemożliwością jej przezwyciężenia będzie uprawniała do otrzymania tej formy pomocy. Zasiłek okresowy jest świadczeniem pieniężnym z pomocy społecznej, którego otrzymanie uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Ustawodawca nie określa zakresu czasu, w którym to świadczenie ma być realizowane, w związku z czym okres na jaki jest przyznawany zasiłek okresowy ustala się na podstawie okoliczności sprawy.

Poniższy wykres pokazuje, że zarówno liczba osób uprawnionych oraz wydatkowana kwota na zasiłki okresowe na przestrzeni lat 2017-2019 uległa obniżeniu. Powodem takiej sytuacji może być fakt, że w wyniku efektywnie przeprowadzonej pracy socjalnej osoby korzystające, w myśl zasady pomocniczości wykorzystują swoje uprawnienia i możliwości i w pierwszej kolejności korzystają z innych zabezpieczeń społecznych podejmując pracę zarobkową bądź wykonując prace dorywcze (wysokość zasiłku uzależniona jest od wysokości dochodu).

Wysokość zasiłku okresowego ustala się jako różnicę wysokości odpowiedniego kryterium dochodowego i dochodu osoby lub rodziny. Minimalna wysokość zasiłku nie może być niższa niż 20 zł. Wprowadzono zasadę ustalającą minimalną kwotę zasiłku jako określony procent różnicy pomiędzy kryterium dochodowym a dochodem osoby lub rodziny. Procent ten wynosi:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej: 50% różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby,
- w przypadku rodziny: 50% różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem rodziny.

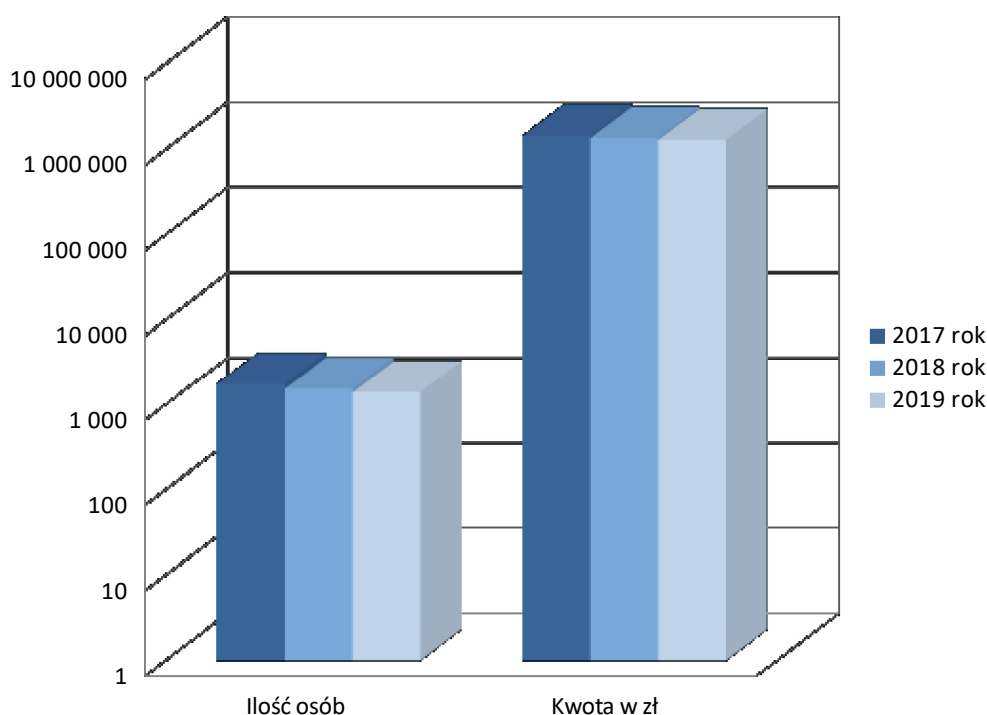
Ta zasada to gwarancja wypłacenia 50% zasiłku okresowego. Jednak ośrodek pomocy społecznej może wypłacać zasiłek w wysokości 100%, jeśli w swoim budżecie znajdzie na ten cel środki finansowe. Od października 2018 roku minimalna wysokość zasiłku okresowego dla osoby samotnie gospodarującej nie zmieniła się i na koniec roku 2019 wynosiła 350,50 zł.

ZASIŁEK CELOWY

Pomoc w formie zasiłku celowego może być przyznana w celu zaspokojenia niezbędnych potrzeb bytowych, np. na pokrycie kosztów leczenia, zakupu żywności, leków, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, kosztów drobnych remontów oraz sprawienia pogrzebu. W odróżnieniu od zasiłku okresowego jest to świadczenie jednorazowe, mające charakter uznaniowy. Wysokość przyznawanych osobom i rodzinom zasiłków celowych zależy od ilości i jakości potrzeb wszystkich osób kwalifikujących się do tej formy pomocy, środków finansowych będących w dyspozycji organu pomocy społecznej, ale przede wszystkim od sytuacji życiowej wnioskodawców (sytuacji zdrowotnej, zawodowej, materialnej) pomocy społecznej, ale przede wszystkim od sytuacji życiowej wnioskodawców (sytuacji zdrowotnej, zawodowej, materialnej).

Poniższy wykres ilustruje tendencję zniżkową zarówno liczby uprawnionych do przyznania zasiłku celowego jak i kwoty wydatkowanej na ten cel na przestrzeni lat 2017-2019. Powodem takiego stanu prawdopodobnie było wprowadzenie programu „Rodzina 500 plus”, który pozytywnie wpłynął na zmniejszenie ilości przyznawanych zasiłków, bowiem rodziny wielodzietne korzystające z tego rodzaju wsparcia miały możliwość zakupu odzieży, obuwia czy przyborów szkolnych dla dzieci.

Znaczną część wydatkowanej kwoty stanowiły zasiłki celowe na dofinansowanie do zakupu węgla bądź koksu oraz dofinansowanie opłat gazu i energii w celach grzewczych.

USŁUGI OPIEKUŃCZE

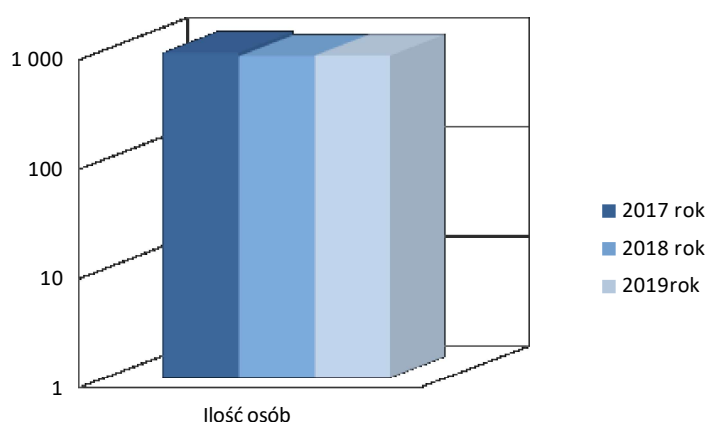
W oparciu o art. 17 ust 11 ustawy o pomocy społecznej świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania należy do zadań własnych z zakresu pomocy społecznej o charakterze obowiązkowym, realizowanym przez gminy. Ta forma pomocy adresowana jest do osób samotnych, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione. Usługi opiekuńcze mogą być także przyznane osobie, która wymaga pomocy innych, a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić, stanowią uzupełnienie pomocy, której nie jest w stanie zapewnić rodzina.

Zakres usług opiekuńczych może obejmować wykonywanie następujących czynności:

- 1) pomoc w zaspakajaniu codziennych potrzeb życiowych
- 2) opiekę higieniczną
- 3) zaleconą przez lekarza pielęgnację
- 4) zapewnienie kontaktów z otoczeniem

Na podstawie obowiązującej uchwały Rady Miasta w Legnicy z dnia 24 października 2005 roku nr XXXIX/398/05 ze zmianami w sprawie określania szczegółowych warunków przyznawania świadczeń z pomocy społecznej oraz częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat za świadczenia z pomocy społecznej i trybu ich pobierania, oraz uwzględniając sytuację dochodową rodziny/osoby ustala się odpłatność za świadczone usługi. Cena za 1 godzinę usług opiekuńczych ustalona jest zgodnie z umową zawartą w trybie przetargu nieograniczonego. W 2017 roku cena za 1 godzinę świadczonych usług opiekuńczych wynosiła 18 zł, w roku 2018 odpłatność za jedną godzinę usług wynosiła 19 zł, a w 2019 roku koszt jednej godziny wyniósł 19,95 zł. Ilość osób korzystających z tej form pomocy oraz wydatki poniesione na ich realizację kształtowały się następująco:

- 2017 rok: 927 osób na kwotę 7 809 645 zł
- 2018 rok: 865 osób na kwotę 7 663 368 zł
- 2019 rok: 879 osób na kwotę 7 552 836 zł.

SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności obejmujące pomoc dla osób z zaburzeniami psychicznymi, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Uprawnione do wykonywania specjalistycznych usług opiekuńczych są również osoby z kwalifikacjami do zawodu m.in. psychologa, pedagoga, logopedy, pracownika socjalnego, terapeuty zajęciowego lub innej profesji dającej wiedzę i umiejętności pozwalające świadczyć tego rodzaju usługi.

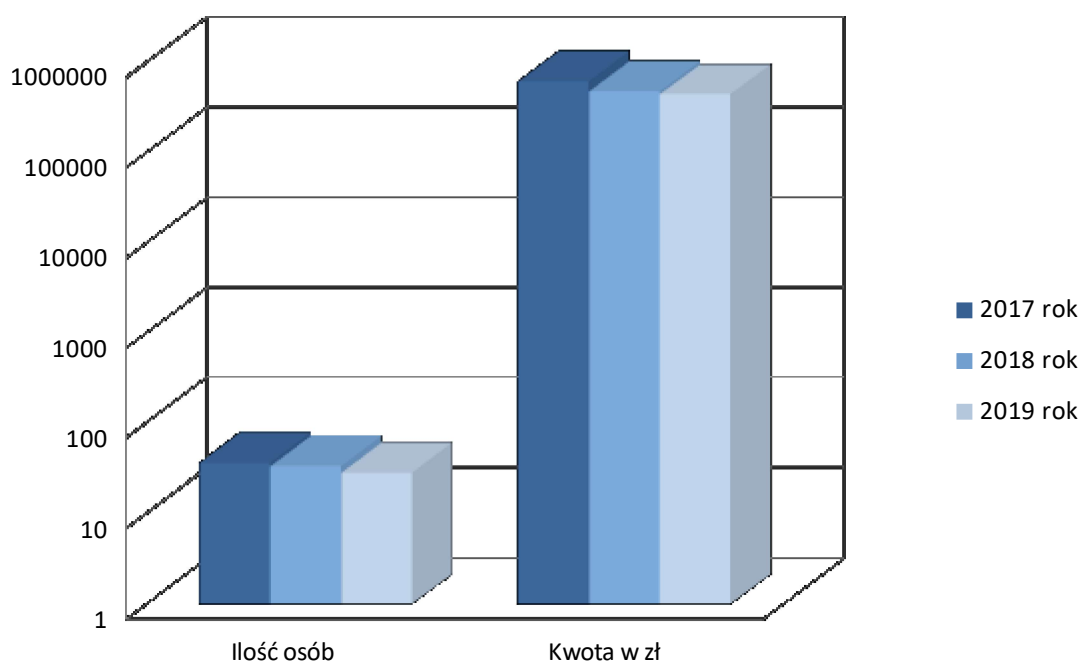
Specjalistyczne usługi opiekuńcze przyznawane są zgodnie z ustawą o pomocy społecznej i rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005r. (Dz. U. nr 189, poz.1598) w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych i rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2006r. (Dz. U.134 poz.943) zmieniającego rozporządzenie w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. Zakres specjalistycznych usług opiekuńczych, dostosowany do szczególnych potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi, może obejmować:

- 1) uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia,
- 2) pielęgnację - jako wspieranie procesu leczenia,
- 3) rehabilitację fizyczną i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu.

Odpłatność za świadczone specjalistyczne usługi ustala się uwzględniając sytuację dochodową rodziny/osoby oraz na podstawie ww. rozporządzenia. Cena za jedną godzinę specjalistycznych usług opiekuńczych ustalona jest zgodnie z umową zawartą w trybie przetargu nieograniczonego i w 2017 roku wynosiła 19,50 zł, w 2018 roku wzrosła do 21 zł, a w roku 2019 stanowiła kwotę 22,05 zł za godzinę świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych. Odpłatność podopiecznych korzystających z tej formy pomocy była uzależniona od osiągniętego przez osobę lub rodzinę dochodu i ulegała zmianie wraz ze zmianą dochodu.

W ubiegłych latach liczba osób korzystających z tej form pomocy oraz wydatki poniesione na ich realizację kształtowały się następująco:

- 2017 rok – 36 osób na kwotę 610 374 zł
- 2018 rok – 33 osoby na kwotę 478 242 zł
- 2019 rok – 28 osób na kwotę 442 232 zł.

PROGRAM RZĄDOWY „POSILEK W SZKOLE I W DOMU”

Realizowany w latach ubiegłych program, ustanowiony na podstawie uchwały nr 221 Rady Ministrów w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014- 2020 został zastąpiony, wprowadzonym uchwałą nr 140 Rady Ministrów z dniem 1 stycznia 2019 r. programem pod nazwą „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. Program ten zapewnia tę formę pomocy zarówno osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach, jak i dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji. Celem programu jest również zapewnienie posiłku dzieciom i uczniom bez wydania decyzji administracyjnej przyznającej posiłek w szczególnie uzasadnionych przypadkach, pozwalające na niezwłoczne udzielenie wsparcia potrzebującym.

W myśl art. 48 ustawy o pomocy społecznej osoba lub rodzina ma prawo między innymi do posiłku, jeżeli jest tego pozbawiona. Zgodnie z art. 48 b ust. 2 ustawy, pomoc doraźna albo okresowa w postaci jednego gorącego posiłku dziennie przysługuje osobie, która własnym staraniem nie może go sobie zapewnić. Ponadto, zgodnie z obowiązującą uchwałą Rady Miejskiej z dnia 27 stycznia 2014 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej, osoby których dochód lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150% kryterium dochodowego obowiązującego w pomocy społecznej, mają prawo do pomocy w formie posiłku bez obciążenia zwrotem poniesionych na tę formę pomocy wydatków. Świadczenie w formie gorącego posiłku jest zatem udzielone nieodpłatnie osobom i rodzinom, jeżeli ich dochód, zarówno osoby samotnie gospodarującej, jak i osób w rodzinie, nie przekracza 150 % kryterium dochodowego określonego w art.8, ust.1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej i w roku 2019 kwota 150% kryterium dochodowego na osobę samotnie gospodarującą wynosiła 1051,50 zł, a w rodzinie 792 zł na osobę w rodzinie.

Dzieci i młodzież realizujące obowiązek szkolny lub obowiązek nauki spożywają posiłki w szkole (przedszkolu, żłobku). Jeżeli szkoła nie posiada warunków do przygotowania lub wydawania posiłków, zapewnia się spożywanie posiłków poza szkołą. Właściwą organizację zajęć i opiekę w przypadku spożywania posiłków w czasie zajęć poza szkołą zapewnia dyrektor szkoły. Dzieciom spożywającym posiłki w szkole zapewnia się jednakowe posiłki pod względem ilościowym i jakościowym, z wyjątkiem posiłków w ramach diety.

Odbiorcami programu „Posiłek w szkole i w domu” są również osoby dorosłe, które po spełnieniu wymogów formalnych z takiej formy pomocy chcą korzystać, jednak wiele osób spełniających wymagania formalne nie chce korzystać z oferowanej pomocy. Powodem takiego stanu jest bardzo często niechęć do korzystania z pomocy społecznej, np. względy ambicjonalne. Osoby te deklarują, że posiłki zapewniają sobie we własnym zakresie. W roku 2019, poza pomocą w formie posiłków skierowanych dla dzieci, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował tę formę pomocy w Schronisku dla Bezdomnych oraz w restauracji „Kolorowa”.

OPIEKUN PRAWNY

Na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 9 ustawy o pomocy społecznej do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Legnicy realizując nałożone zadania zajmuje się wypłatą przyznanego przez sąd wynagrodzenia za sprawowanie opieki dla ustanowionych opiekunów prawnych. Wynagrodzenie należne opiekunowi prawnemu z tytułu sprawowania opieki przyznanej przez sąd wypłacane jest, zgodnie z art. 36 pkt 1 lit. h ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z powołaną ustawą świadczenia pieniężne z pomocy społecznej przyznaje się i wypłaca za okres miesiąca kalendarzowego, począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek wraz z wymaganą dokumentacją. Jeśli osoba, dla której opiekun prawny jest ustanowiony posiada odpowiedni dochód lub majątek wynagrodzenie pokrywane jest z dochodów lub majątku tej osoby, w przeciwnym przypadku wynagrodzenie należne opiekunowi prawnemu finansowane jest ze środków publicznych i wypłacane przez ośrodek pomocy społecznej. Ponadto zgodnie z art. 53a wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłaca się w wysokości ustalonej przez Sąd i wynosi nie więcej niż 10% miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej podawanego przez GUS za okres poprzedzający jego przyznanie.

Wynagrodzenie za sprawowanie opieki jest świadczeniem, które nie wymaga przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania w tej sprawie decyzji administracyjnej. Taka zasada upraszcza procedurę jego wypłaty. Jest to uzasadnione tym, że o jego przyznaniu oraz wysokości decyduje sąd. Ponadto otrzymanie tego świadczenia nie jest uzależnione od osiągnięcia dochodów spełniających kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń z pomocy społecznej.

Ponadto, zgodnie z art. 101 ust.1 ustawy o pomocy społecznej w związku z art. 27 Kodeksu cywilnego właściwą do wypłaty wynagrodzenia jest gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania opiekuna prawnego.

OPIEKA WYTCHNIENIOWA- PROGRAM - EDYCJA 2019

Program „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2019 został wprowadzony przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Głównym celem programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów przez umożliwienie im uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie opieki wytchnieniowej. Opieka wytchnieniowa mogła odciążyć opiekunów między innymi poprzez zapewnienie im wsparcia w wykonywaniu dotychczasowych obowiązków lub zapewnienie zastępstwa, dzięki któremu opiekunowie zyskiwali czas dla siebie.

Współfinansowany ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych program kierowany był do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami:

- 1) konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz
- 2) konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji

lub osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności, których członkowie rodzin lub opiekunowie sprawujący bezpośrednią opiekę, wymagają wsparcia w postaci doraźnej, krótkotrwałej przerwy w sprawowaniu opieki oraz podniesienia swoich umiejętności i wiedzy w zakresie opieki na tym osobami.

Program oferował wsparcie w ramach trzech modułów:

- Moduł I: świadczenie usługi opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego, skierowanego do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami, o których mowa powyżej oraz osób o znacznym stopniu niepełnosprawności niekorzystających z innych form usług w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej, ośrodka wsparcia, domu pomocy społecznej jako zorganizowanej usługi,
- Moduł II: świadczenie usługi opieki wytchnieniowej jako rozszerzenie usług opiekuńczych, w ramach pobytu całodobowego w ośrodkach wsparcia (w tym w środowiskowych domach samopomocy posiadających miejsca całodobowego pobytu), w mieszkaniach chronionych (z wyłączeniem możliwości pobytu dzieci z orzeczoną niepełnosprawnością)
- Moduł III: świadczenie usług opieki wytchnieniowej poprzez zapewnienie członkom rodziny lub opiekunom sprawującym bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami, o których mowa powyżej oraz osobami niepełnosprawnymi ze znacznym stopniem niepełnosprawności, możliwości skorzystania ze specjalistycznego poradnictwa (psychologicznego lub terapeutycznego) oraz wsparcia w zakresie nauki pielęgnacji/rehabilitacji i dietetyki.

W roku 2019 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Legnicy realizował I i III Moduł programu „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2019. Z Modułu I skorzystało 12 osób, natomiast z modułu III 3 osoby. Na powyższą pomoc wydatkowano kwotę 45 718,73 zł, z czego 36 574,99 zł (80%) stanowiła kwota pochodząca z dotacji Solidarnościowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych, a kwota 9 143,74 zł (20%) pochodziła ze środków własnych gminy.

PROGRAM „USŁUGI OPIEKUŃCZE DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH” - EDYCJA 2019

Zaakceptowany przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Program pn. „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych” - edycja 2019 realizowany był w ramach Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 2192). Celem Programu było wsparcie społeczne w formie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych osób niepełnosprawnych w wieku do 75 roku życia z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, jak również z orzeczeniem lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji lub orzeczeniem o niezdolności do samodzielnej egzystencji wydane na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności ze szczególnymi wskazaniem, tj. konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Źródłem finansowania Programu były środki ujęte w planie finansowym Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych do 50% kosztów realizacji usług opiekuńczych w gminie.

W 2019 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Legnicy w ramach programu objął pomocą 9 osób. Na powyższą pomoc wydatkowano kwotę 21 725,55 zł, z czego kwota 10 862,77 zł stanowiła środki pochodzące z dotacji celowej Solidarnościowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych, a kwota 10 862,78 zł pochodziła ze środków własnych gminy.

ŚWIADCZENIA OPIEKI ZDROWOTNEJ FINANSOWANE ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1793) finansowanych ze środków publicznych, do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej na zasadach określonych w ustawie mają prawo osoby inne, niż ubezpieczeni, posiadające obywatelstwo polskie i posiadające miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które spełniają kryterium dochodowe określone w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej przyznawane jest w drodze decyzji i przysługuje przez okres 90 dni liczone od dnia złożenia wniosku, lub w przypadku udzielenia świadczeń w stanie nagłym, dzień udzielenia świadczenia, chyba że w tym okresie świadczeniobiorca zostanie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym.

W 2019 roku wydano 537 decyzji przyznających prawo do świadczeń zdrowotnych oraz 51 decyzji odmawiających tego prawa.

POMOC INSTYTUCJONALNA

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy kierowanie zainteresowanych do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu. Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2019r., poz. 1507 ze zm.) osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Przygotowywaniem decyzji kierujących mieszkańców Legnicy do placówek pomocy społecznej zajmuje się Dział Pomocy Instytucjonalnej, decyzje wystawiane są do:

- domów pomocy społecznej,
- Domu Dziennego Pobytu,
- Środowiskowego Domu Samopomocy,
- Schroniska dla Bezdomnych,
- Domu Samotnej Matki z Dzieckiem.

Osoby umieszczone w domach pomocy społecznej w latach 2017-2019 z podziałem na typy domów

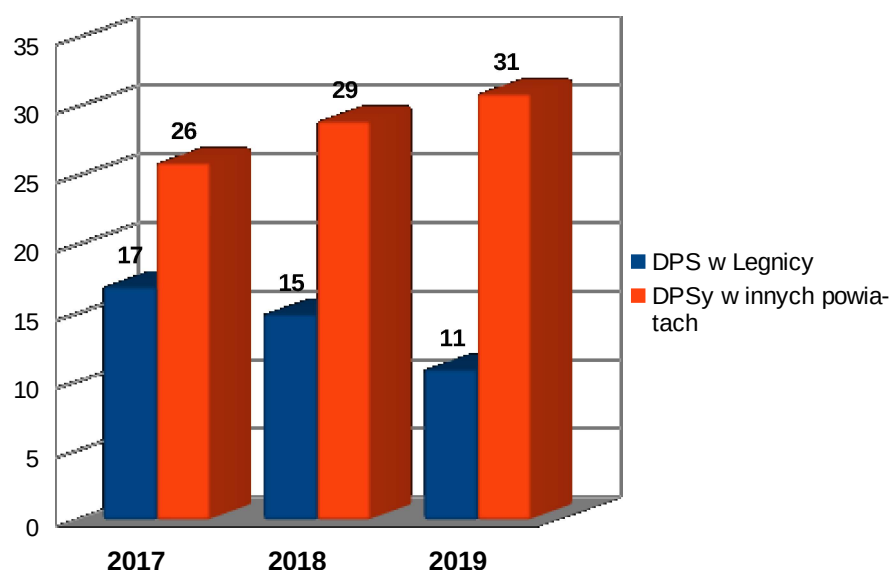
Typ domu pomocy społecznej	2017	2018	2019
Dla osób przewlekle somatycznie chorych	26+17=43	29+15=44	31+11=42
Dla osób przewlekle psychicznie chorych	4	8	5
Dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	1	4	2
Dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie	0	0	0
Dla osób w podeszłym wieku	0	4	0
Dla osób niepełnosprawnych fizycznie	0	0	0
Dla osób uzależnionych od alkoholu	0	0	0
Łącznie umieszczonych:	31+17=48	45+15=60	38+11=49

Zdecydowana większość umieszczonych w domach pomocy społecznej (ponad 85%) to osoby przewlekle somatycznie chore. Ich liczba w porównaniu z rokiem ubiegłym zmniejszyła się jedynie o 2 osoby. Nieznacznie, bo o 3 osoby zmniejszyła się również liczba przewlekle psychicznie chorych umieszczonych w domach pomocy społecznej w stosunku do lat ubiegłych, o 2 osoby mniej umieszczono w domach pomocy społecznej dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie w porównaniu z rokiem 2018. W roku 2019 w Domu Pomocy Społecznej w Legnicy przy ul. Grabskiego 11 umieszczonych zostało 11 osób, to jest o 4 osoby mniej niż w roku ubiegłym, natomiast

wydano 31 decyzji kierujących do domów pomocy społecznej dla osób somatycznie chorych w innych powiatach (w tym 24 do DPS „Prząśnik” w Brenniku koło Legnicy).

W przekroju trzech ostatnich lat widoczna jest tendencja wzrostowa liczby osób przewlekle somatycznie chorych umieszczanych w domach pomocy społecznej, zlokalizowanych w okolicznych powiatach. Przyczyną takiej sytuacji był wydłużony okres oczekiwania na przyjęcie do Domu Pomocy Społecznej w Legnicy spowodowany mniejszą ilością miejsc w porównaniu z innymi domami. Dla przykładu DPS „Prząśnik” w Brenniku regularnie przyjmuje kierowanych do niego mieszkańców, a najdłuższy czas oczekiwania to tylko 3 miesiące (przeważnie dla mężczyzn, gdyż kobiety przyjmowane są na bieżąco). W domu tym w 2019 roku przebywało 81 legniczan.

Liczba osób umieszczonych w domach pomocy społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w latach 2017-2019

Liczba osób oczekujących na umieszczenie w domach pomocy społecznej w latach 2017-2019 z podziałem na typy domów

Typ domu pomocy społecznej	2017	2018	2019
Dla osób przewlekle somatycznie chorych	27+12= 39	26+11= 37	28+9 = 37
Dla osób przewlekle psychicznie chorych	19	15	18
Dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	0	1	0
Dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie	0	0	0
Dla osób w podeszłym wieku	0	1	3

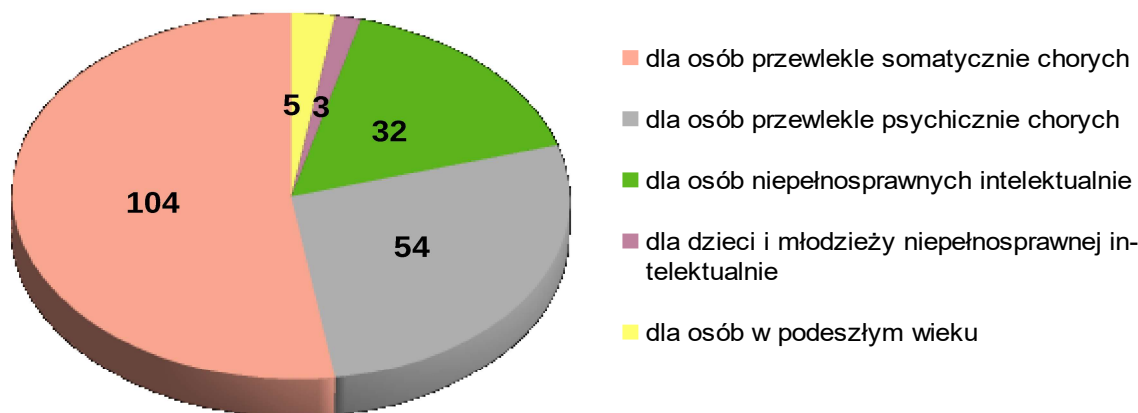
W 2019 roku osoby przewlekle somatycznie chore nadal stanowiły najliczniejszą grupę oczekujących na umieszczenie w domach pomocy społecznej, rocznie do placówek przeznaczonych dla osób przewlekle somatycznie chorych jest kwalifikowanych średnio około 60 osób.

Na umieszczenie w domach pomocy społecznej oczekiwało 37 osób (28 osób do DPS w Legnicy, z czego 16 na swoją prośbę odraczało termin, natomiast 9 osób oczekiwało na umieszczenie do domów na terenie innych powiatów). Mimo dobrej jakości świadczonych usług w Domu Pomocy Społecznej przy ul. Grabskiego 11 w Legnicy, maleje liczba osób zainteresowanych umieszczeniem w tym domu. Nie bez znaczenia jest wyższy średni miesięczny koszt pobytu w Domu Pomocy Społecznej w Legnicy w porównaniu z okolicznymi domami, jak również dłuższy okres oczekiwania. Są to podstawowe argumenty wniosków o skierowanie bądź przeniesienie do okolicznych Domów. Okres oczekiwania na umieszczenie w DPS w Legnicy aktualnie wynosi około 6 miesięcy.

Skróceniu natomiast uległ okres oczekiwania na miejsce w domach pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych i wynosi średnio około pół roku (na 8 wydanych decyzji kierujących w ostatnim roku, umieszczono łącznie 5 osób). Na umieszczenie oczekiwało jeszcze 18 osób, w tym 10 osób skierowanych przed rokiem 2018, które odraczały termin zamieszkania w domu pomocy społecznej.

W 2019 roku do domu pomocy społecznej dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie umieszczonych zostało 6 osób, a 3 osoby oczekują na miejsce w domach pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku.

Liczba mieszkańców przebywający w roku 2019 w domach pomocy społecznej zlokalizowanych na terenie innych powiatów z podziałem na typy domów

W roku 2019 w 33 domach pomocy społecznej zlokalizowanych na terenie innych powiatów przebywało łącznie 198 mieszkańców Legnicy. Ponad połowa z nich to osoby przewlekle somatycznie chore, którym zapewniono opiekę poza miastem.

Liczba mieszkańców przebywający w domach pomocy społecznej w latach 2017 - 2019 zlokalizowanych na terenie innych powiatów

	2017	2018	2019
Liczba mieszkańców Legnicy przebywających w DPS na terenie innych powiatów	176	196	198

Środki z budżetu miasta na pokrycie kosztu pobytu mieszkańców miasta Legnicy umieszczonych w domach pomocy społecznej zlokalizowanych na terenie innych powiatów (w mln zł)

	2017	2018	2019
Opłaty wniesione przez miasto Legnica	4 335 610 zł	4 882 345 zł	5 525 001 zł

Środki, które budżet miasta przeznacza na pokrycie kosztu pobytu mieszkańców Legnicy w domach pomocy społecznej, zlokalizowanych na terenie innych powiatów, systematycznie wzrastają, co związane jest ze systematycznym corocznym wzrostem średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w poszczególnych domach pomocy społecznej, jak i wzrostem liczby osób przebywających w tych placówkach.

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ

Uchwałą nr XIV/115/15 Rady Miejskiej w Legnicy z 30 listopada 2015 r. Dom Pomocy Społecznej dla Dorosłych został połączony z Domem Pomocy Społecznej dla Dzieci. Od 1 stycznia 2016 r. do końca 2019 roku dwie placówki funkcjonowały w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Legnicy pod nazwą Dom Pomocy Społecznej w Legnicy.

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ przy ul. Kubusia Puchatka 4

Dom Pomocy Społecznej zlokalizowany przy ulicy Kubusia Puchatka 4 w Legnicy przeznaczony jest dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie. Dom świadczy usługi bytowe, opiekuńcze i pielęgnacyjne, rehabilitacyjne, medyczne, różne formy terapii zajęciowej na poziomie obowiązującego standardu w oparciu o metody wynikające z indywidualnych potrzeb i możliwości dzieci. Dom jest stałym miejscem zamieszkania niepełnosprawnych dzieci i młodzieży.

Placówka zapewnia całodobową opiekę. Kadra zatrudniona to wykwalifikowani pracownicy: kierownik, Główny Specjalista ds. Medycznych, dietetyk, intendent, 10 pielęgniarek, 11 opiekunek, 3 pokojowe. Świadczenia wspomagające zapewniało 2 fizjoterapeutów, masażysta, 3 instruktorów terapii zajęciowej oraz personel pomocniczy i gospodarczy.

W 2019 roku w placówce przebywało 40 osób. Koszt utrzymania mieszkańca w Domu Pomocy Społecznej w Legnicy w 2019 roku wynosił 6375,44 zł., a dzienna stawka żywieniowa wynosiła 9,50 zł.

W Domu Pomocy Społecznej przebywają dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie. Większość mieszkańców oprócz upośledzenia, posiada inne dysfunkcje, jak: niepełnosprawność ruchowa (90 % dzieci), dziecięce porażenie mózgowe, niedowidzenie, niedosłuch, epilepsja, cukrzyca, Zespół Downa, autyzm oraz inne przewlekłe choroby somatyczne i zaburzenia neurologiczne.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie standaryzacji domów pomocy społecznej, osoby zamieszkujące w nim mogą przebywać do 30 roku życia i dłużej, jeśli cechuje je słaba zdolność adaptacyjna do zmiany otoczenia, a okres pobytu w placówce przekracza 5 lat. Na dzień 31 grudnia 2019 r. stan mieszkańców wynosił 40 osób, 39 dziewczynek i jeden chłopiec, w tym:

- 26 osób z głębokim stopniem upośledzenia,
- 9 osób ze znacznym stopniem upośledzenia,
- 4 osoby z umiarkowanym stopniem upośledzenia,
- 1 osoba ze stopniem lekkiego upośledzenia,
- 19 osób leżących,
- 3 osoby poruszające się na wózkach inwalidzkich,
- 18 osób poruszających się samodzielnie lub przy pomocy osoby drugiej.

Znaczna część osób posiada upośledzenie sprzężone, co oprócz upośledzenia oznacza współistnienie dodatkowych zaburzeń i schorzeń, takich jak: epilepsja, dziecięce porażenie mózgowe, autyzm, Zespół Downa, ograniczona sprawność ruchowa, wady wzroku i słuchu. Wszyscy mieszkańcy Domu mają ustaloną niepełnosprawność z ogólnego stanu zdrowia, w tym na koniec 2019 roku 34 osobom zaktualizowano orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. W ramach dostępu do specjalistycznych usług i badań lekarskich Dom realizował potrzeby mieszkank w przychodniach

i szpitalach specjalistycznych w ramach potrzeb.

Wszystkie mieszkanki podlegające obowiązkowi szkolnemu taki obowiązek realizowały. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z 30 stycznia 1997 r., orzeczeniem Poradni Pedagogiczno-Psychologicznej i wnioskiem opiekunów prawnych, dzieci z głębokim upośledzeniem były i są objęte zajęciami rewalidacyjno-wychowawczymi do 25 roku życia. W zależności od stopnia upośledzenia dzieci realizowały specjalny program nauczania w różnych formach:

- nauczanie indywidualne
- zespołowe zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze
- szkoła przysposabiająca do pracy

Poza zajęciami w Zespole Placówek Specjalnych mieszkanki uczęszczały również na zajęcia Warsztatów Terapii Zajęciowej. Jedna z mieszanek była pod stałą opieką psychologiczną – spotkania z psychologiem odbywały się 4 razy w miesiącu. Jedna mieszkanka była konsultowana w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Legnicy. W Domu Pomocy Społecznej jest wyodrębnione pomieszczenie do realizacji zadań edukacyjnych, a oprócz tego nauczycielom udostępnia się Salę Doświadczenia Świata. Zajęcia terapeutyczne realizowane były przez trzech instruktorów terapii zajęciowej w oparciu o indywidualne programy terapeutyczne dostosowane do potrzeb i możliwości mieszanek i zgodnie z kwartalnymi programami opracowanymi dla poszczególnych grup dziecięcych. Cyklicznie (raz w tygodniu) odbywały się spotkania zespołu opiekuńczo-terapeutycznego, którego zadaniem było dokonywanie oceny funkcjonowania mieszanek w placówce oraz określanie i ewentualne korygowanie indywidualnego planu wsparcia.

Zgodnie z opracowanym planem kulturalno-oświatowym dzieci uczestniczyły w wielu wycieczkach i imprezach organizowanych nie tylko przez Dom, ale też przez szkołę, organizacje samorządowe i Warsztaty Terapii Zajęciowej.

Rehabilitacja lecznicza mieszkańców Domu odbywała się zgodnie ze zleceniem lekarza rehabilitanta bądź ortopedy, a w wielu przypadkach również po konsultacji z lekarzem neurologiem i zgodnie z opracowanymi harmonogramami zajęć. W 2019 roku w ramach turnusu rehabilitacyjnego czterem mieszkankom zorganizowano dwutygodniowy wyjazd nad morze.

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ przy ul. Grabskiego 11

Dom Pomocy Społecznej przy ul. Władysława Grabskiego 11 zapewnia całodobową opiekę 60 osobom przewlekle somatycznie chorym, gwarantując podstawową opiekę lekarską i pielęgniarską.

Zatrudnienie personelu bezpośrednio opiekującego się mieszkańcami DPS w latach 2017-2019

Rok	Pielęgniarki	Opiekunki	Psycholog	Pracownik socjalny	Technik fizjoterapii	Instruktor terapii zajęciowej	Pracownik kulturalno oświatowy	Pokojowe
2017	14	9	0	1	2	1	0	8
2018	13	10	1	1	2	1	0	8
2019	10	14	4	2	2	1	0	8

Liczba mieszkańców DPS w Legnicy wg wieku w latach 2017-2019

Przedział wiekowy mieszkańców	2017	2018	2019
19-40 lat	-	-	-
41-60 lat	4	4	2
61-74 lat	8	7	9
powyżej 75 lat	49	45	48

W 2019 roku najstarszy mieszkaniec Domu Pomocy Społecznej w Legnicy liczył 98 lat, najmłodszy 46 lat.

Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w latach 2017-2019

Lp.	Rok	Kwota zł
1.	2017	3 725,91
2.	2018	4 465,82
3.	2019	4 465,82

Liczba kobiet i liczba mężczyzn w DPS w latach 2017-2019

Płeć	2017	2018	2019
Kobiety	46	42	45
Mężczyźni	15	14	14

Zabiegi rehabilitacyjne świadczone w DPS w roku 2019

Rodzaj zabiegów	Ilość wykonanych zabiegów
Kinezyterapia	5202
Fizykoterapia	3505
Ćwiczenia grupowe rehabilitacyjne: C. Knill, gimnastyka poranna, gry i zabawy ruchowe, ćwiczenia relaksacyjne	8658
Masaż klasyczny	107

W 2019 roku w DPS wykonano łącznie 17 472 zabiegów. Kontynuowano również pomoc w zaopatrzeniu w środki ortopedyczne.

W DPS opiekę medyczną sprawuje lekarz pierwszego kontaktu z przychodni „Medyk ” przy ul. Piekarskiej, gdzie złożone są deklaracje mieszkańców Domu. Lekarz przyjmował mieszkańców DPS dwa razy w tygodniu oraz przychodził na wezwanie. Do lekarzy specjalistów mieszkańcy wożeni byli przez personel medyczny.

Dzięki Fundacji Jolanty Kwaśniewskiej pn. „Porozumienie bez Barrier” oraz zaangażowaniu Urzędu Miasta Legnica w 2019 roku wyremontowano świetlicę, w której powstał „Kącik Babci i Dziadka ”.

DOM DZIENNEGO POBYTU

Dom Dziennego Pobytu wypełnia zadania w ramach szeroko zakrojonej instytucjonalnej opieki nad starszymi członkami społeczeństwa. Przeciwdziała instytucjonalizacji, tak charakterystycznej dla osób przebywających w domach pomocy społecznej.

Dom Dziennego Pobytu jest placówką wsparcia dziennego, a sam pobyt w placówce jest nieodpłatny. Podstawowym zadaniem placówki jest przygotowanie gorącego posiłku dla seniorów, z którego w 2019 roku skorzystało łącznie 475 osób.

Posiłki świadczone w 2019w ramach dziennego pobytu

Miejsce świadczenia usługi	Ilość osób korzystających z gorącego posiłku	Ilość osób korzystających z kolacji
Dom Dziennego Pobytu przy ul. Korfantego 1	304	19
Klub Seniora przy ul. Moniuszki 9	127	15
Posiłki z dowozem	44	4

W roku 2019 Dom wydał 76 012 obiadów na łączną kwotę 480 921,60 zł oraz 3 565 kolacji na łączną kwotę 78 381 zł. Łączna wartość wydanych posiłków ogółem wyniosła 559 302,60 zł.

Rozliczenie posiłków w DDP i Klubie Senior+ za 2019 rok

2019 m-c	Rodzaj posiłku	Ilość wydanych posiłków			Łączna ilość posiłków	Wartość posiłków (w zł)	Ogólna wartość posiłków (w zł)
		w Domu Dziennego Pobytu	z dowozem	w Klubie Seniora			
I	obiad	4 523	845	2 130	7 498	47 987,20	49 296,00
	kolacja	170	129	110	409	1 308,80	
II	obiad	3 999	751	1 884	6 634	42 457,60	43 596,80
	kolacja	146	120	90	356	1 139,20	
III	obiad	4 345	845	2 037	7 227	46 252,80	47 315,20
	kolacja	127	130	75	332	1 062,40	
IV	obiad	4 156	745	1 897	6798	43 507,20	44 515,20
	kolacja	130	114	71	315	1 008,00	
V	obiad	4 167	734	1 879	6 780	43 392,00	44 368,00
	kolacja	111	123	71	305	976,00	

VI	obiad	3 777	735	1 728	6 240	39 936,00	40 902,40
	kolacja	131	104	67	302	966,40	
VII	obiad	4 245	824	1 990	7 059	45 177,60	46 185,60
	kolacja	132	108	75	315	1 008,00	
IX	obiad	4 151	710	1 969	6 830	42 346,00	43 234,00
	kolacja	124	100	72	296	888,00	
X	obiad	4 849	816	2 199	7 864	48 756,80	49 788,00
	kolacja	149	108	87	344	1 032,00	
XI	obiad	4 142	731	1 845	6 718	41 651,60	42 557,60
	kolacja	137	92	73	302	906,00	
XII	obiad	3 884	729	1 751	6 364	39 456,80	40 323,80
	kolacja	125	89	75	289	867,00	
Łącznie	obiady	46 238	8 465	21 309	76 012	480 921,60	559 302,60
	kolacje	1 482	1 217	866	3 565	78 381,00	

Działalność Domu Dziennego Pobytu przyczyniła się do poprawy życia osób starszych przeciwdziałając samotności, uczuciu izolacji społecznej. Zakres usług świadczonych przez DDP w 2019 roku obejmował w szczególności: terapię zajęciową: aktywizację fizyczną i umysłową seniorów, zajęcia edukacyjne, kulturalne, rekreacyjne, prozdrowotne, celebrację rocznic patriotycznych i religijnych.

Ponadto seniorzy aktywnie uczestniczyli w życiu kulturalnym naszego miasta, chętnie odwiedzali wystawy, muzea, kino. Uczestniczyli w imprezach i koncertach organizowanych na terenie Legnicy, integrując się z innymi środowiskami senioralnymi działającymi w mieście.

SCHRONISKO DLA BEZDOMNYCH i DOM SAMOTNEJ MATKI Z DZIECKIEM

W strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Legnicy, przy ul. Przemysłowej 5 znajduje się Schronisko dla Bezdomnych i Dom Samotnej Matki z Dzieckiem. Schronisko jest ośrodkiem wsparcia i przede wszystkim pełni funkcje zabezpieczając schronienie, posiłek i odzież osobom tego pozbawionym oraz osobom korzystającym z usług nie będących mieszkańcami ośrodka. Do Schroniska dla Bezdomnych i Domu Samotnej Matki z Dzieckiem przyjmowane są osoby bezdomne z terenu Gminy Legnica, świadczona jest również krótkoterminowa pomoc osobom bezdomnym spoza Legnicy, na zasadach określonych przepisami ustawy o pomocy społecznej. Osoby, które trafiają do placówek mają zapewnione podstawowe usługi medyczne, kąpielowe, fryzjerskie i pralnicze. Warto zaznaczyć, że z usług pralniczych, kąpielowych i fryzjerskich oraz z pomocy w formie odzieży korzystają również najubożsi mieszkańcy Legnicy. Ośrodki czynne są całodobowo.

W 2019 roku placówka dysponowała 54 miejscami, w tym 9 miejscami dla kobiet. Przy Schronisku funkcjonuje Dom Samotnej Matki z Dzieckiem, który dysponował 8 miejscami dla matek z dziećmi.

W ciągu roku w placówce wydawanych było około 200 posiłków dziennie od poniedziałku do soboty, z których korzystały osoby bezdomne jak również mieszkańcy Legnicy.

Z uwagi na fakt, iż osoby bezdomne wymagają bardzo zindywidualizowanego podejścia, pracownicy socjalni Schroniska przywiązywali dużą wagę do świadczenia pomocy w formie pracy socjalnej i towarzyszyli swoim podopiecznym w podejmowanych przez nich działaniach. Praca socjalna jest działalnością niewymierną, jednakże pracę pracowników socjalnych Schroniska i Domu Samotnej Matki z Dzieckiem można przedstawić liczbowo w postaci poniższej tabeli:

Liczba osób objętych pracą socjalną w latach 2018-2019

L.p.	ELEMENTY PRACY SOCJALNEJ	Rok	
		2018	2019
1.	Złożenie wniosku o przydział mieszkania w ZGM /dopilnowanie aktualizacji wniosku/.	91	90
2.	Monitoring i pomoc mieszkańcom placówek w zasiedleniu mieszkań.	12	11
3.	Zawarcie kontraktów socjalnych	26	25
4.	Zawarcie Indywidualnych Programów Wychodzenia z Bezdomności	1	1
5.	Doprowadzenie do ustalenia stopnia niepełnosprawności	14	17
6.	Ustalenie uprawnień do renty inwalidzkiej lub emerytury z ZUS	7	7
7.	Znalezienie zatrudnienia do odpowiedniego do stanu zdrowia	5	23
8.	Pomoc w zakresie prawidłowego gospodarowania budżetem domowym	31	35
9.	Doprowadzenie do zarejestrowania w PUP osób pozostających bez pracy	35	39

10.	Uzyskanie wsparcia w środowisku	14	18
11.	Uregulowanie sytuacji prawnej lokalu	2	3
12.	Wytypowanie osób do prac społecznie użytecznych	14	10
13.	Pomoc w przezwyciężeniu trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu Zakładu Karnego	26	20
14.	Usprawnienie w załatwianiu spraw bieżących i urzędowych	9	20
15.	Pomoc w dotarciu do lekarza poradni specjalistycznej w celu diagnozy leczenia i rehabilitacji	7	14
16.	Wystąpienie do sądu wgląd w sytuację rodziny	3	5
17.	Pomoc w nawiązaniu zerwanych więzi rodzinnych	5	9
18.	Uzyskanie sprzętu medycznego bądź ortopedycznego	4	10
19.	Uzyskanie dostępu do świadczeń zdrowotnych	36	39
20.	Zamówienie wizyty lekarza I-go kontaktu	3	3
21.	Zorganizowanie pomocy w formie usług opiekuńczych	16	21
22.	Podjęcie leczenia Poradni Zdrowia Psychicznego	4	15
23.	Wystąpienie do Sądu o ubezwłasnowolnienie	2	3
24.	Pomoc w uzyskaniu miejsca w DPS	2	5
25.	Podjęcie leczenia odwykowego	15	13
26.	Wystąpienie o przymusowe leczenie	3	9
27.	Pomoc w załatwieniu detoksykacji	8	10
28.	Podjęcie terapii w MONAR	5	2
29.	Pomoc w dotarciu do odpowiedniej grupy wsparcia	9	13
30.	Współpraca z kuratorem w celu poprawy funkcjonowania rodziny	5	7
31.	Współpraca z pedagogiem szkolnym w celu poprawy funkcjonowania rodziny	2	6
32.	Współpraca z asystentem rodziny	5	4
33.	Zapewnienie ciepłych posiłków w szkołach dla dzieci	5	8
34.	Pomoc w uzyskiwaniu podstawowego sprzętu gospodarstwa domowego dla osób opuszczających placówkę	9	10
35.	Wystąpienie do sądu o umieszczenie w Domu Pomocy Społecznej	1	1
36.	Uregulowanie sytuacji prawnej dziecka	1	1
37.	Kontakt z innymi ośrodkami pomocy społecznej w celu zapewnienia schronienia osobom bezdomnym spoza Legnicy	41	62

38.	Współpraca z innymi instytucjami pomocowymi tj. szpitale, stowarzyszenia, wolontariusze	31	54
39.	Wytypowanie dziecka na kolonię letnią	3	4
40.	Pomoc w zorganizowaniu opieki nad dzieckiem w czasie wykonywania pracy	5	4

Ponadto placówka pośredniczyła w przekazywaniu mebli, sprzętu AGD i odzieży osobom ubogim i potrzebującym tego rodzaju sprzętu. Dary pochodzą najczęściej od osób fizycznych - mieszkańców Legnicy. Przy Domu Samotnej Matki z Dzieckiem funkcjonuje Koło Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, którego członkami są pracownicy placówki.

Dla mieszkańców placówki corocznie organizowane były: Śniadanie Wielkanocne oraz Wieczera Wigilijna. Od 2014 roku mieszkańcy uczestniczą w zorganizowanym przez Stowarzyszenie „Anastasis” Dniu Ludzi Bezdomnych. Dzieci mieszkające w Domu Samotnej Matki otrzymują paczki mikołajkowe od Prezydenta Legnicy, Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, Straży Miejskiej w Legnicy, wolontariatu pracowniczego firmy Raben, B1, Fundacji Orange oraz osób prywatnych wspierających placówkę. W roku 2019 na terenie placówki wolontariusze z gimnazjum zorganizowali dla dzieci zabawę mikołajkową.

Pracownicy współpracują z Policją, Służbą Ochrony Kolei, Strażą Miejską, PCK, ZGM, WSO, Urzędem Miasta w Legnicy, Miejską Izbą Wytrzeźwień w Legnicy, Poradniami Zdrowia Psychicznego, Ośrodkami Terapii Uzależnień od Alkoholu, Miejskim Zespołem ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności, placówkami Służby Zdrowia i stowarzyszeniami działającymi na rzecz ludzi wykluczonych społecznie, jak również z Koordynatorem ds. Dzieci Krzywdzonych Wydziału ds. Nietletnich i Patologii KMP w Legnicy.

ŻŁOBKI

W strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Legnicy funkcjonują cztery żłobki oraz filia jednego z nich. Opieka w placówkach jest sprawowana nad dziećmi w wieku od ukończenia 20 tygodnia życia do lat 3. Żłobki miejskie w Legnicy przygotowane są na przyjęcie 440 dzieci.

Rekrutacja do żłobków miejskich na kolejny rok szkolny miała miejsce w kwietniu 2019 roku. W tym czasie zostało złożonych 317 kart zgłoszeniowych oraz 219 deklaracji o kontynuacji pobytu dziecka w żłobku w roku 2019/2020. Łącznie 536 rodzin było zainteresowanych pobylem dziecka w żłobku. Negatywnie zostało rozpatrzonych 47 wniosków z uwagi na niespełnione kryteria przyjęcia np. brak zatrudnienia jednego z rodziców. Ostatecznie z powodu braku wolnych miejsc w żłobkach, tylko 3 dzieci nie zostało przyjętych.

Od 18 lipca 2019 roku, uchwałą Nr X/142/19 z dnia 24 czerwca 2019 r. Rady Miejskiej Legnicy, zmieniony został jeden z warunków przyjęcia dziecka do żłobka. Rozszerzono krąg osób uprawnionych o rodziców, którzy pobierają naukę w szkole lub szkole wyższej w trybie dziennym lub prowadzą gospodarstwo rolne lub pobierają świadczenie pielęgnacyjne.

W związku z rotacją dzieci w żłobkach, spowodowaną rezygnacją rodziców z usług placówek np. z uwagi na stan zdrowia dziecka, w ciągu 2019 roku odbywały się dodatkowe przyjęcia dzieci, poza rekrutacją. Ogółem z opieki w żłobkach miejskich, w okresie od stycznia do grudnia 2019 roku skorzystało 752 dzieci, z tego:

- w Żłobku Nr 1 – 167,
- w Żłobku Nr 2 – 166,
- w Żłobku Nr 3 – 164,
- w Filii Żłobka Nr 3 – 93,
- w Żłobku Nr 4 – 162.

W związku z powyższym, iż frekwencja najmłodszych podopiecznych nigdy nie wynosiła 100%, suma dzieci przyjętych do żłobków przewyższała liczbę miejsc w placówkach. Zatem na dzień 31.12.2018 r. łącznie do wszystkich żłobków było zapisanych 471 dzieci.

W placówkach funkcjonowały dwie lub trzy grupy wiekowe, do których dzieci dobierane były pod względem wiekowym i rozwojowym. Grupy liczyły średnio po 30 dzieci. Przeciętnie w 2019 r. do jednego żłobka, dziennie uczęszczało 70 dzieci, natomiast do filii 39. Podczas pobytu w żłobku najmłodszy podopieczni mieli zapewnione cztery zdrowe i smaczne posiłki, zgodne z zasadami żywienia dzieci w tym przedziale wiekowym.

W ciągu roku w żłobkach organizowane były imprezy okolicznościowe, takie jak: Dzień Dziecka, Dzień Matki, Dzień Babci, Mikołajki czy bal karnawałowy. Bardzo ważnym aspektem działalności żłobków była również współpraca z rodzicami. Wszystkie szczegóły związane z pobylem dziecka w żłobku były omawiane i wyjaśniane przy przyjęciu dziecka do placówki, a potrzeby i problemy rozwiązywane na bieżąco. Dla rodziców dzieci, które zostały przyjęte od września 2019 roku zorganizowane zostały tzw. „dni otwarte”, w czasie których mogli poznać zasady funkcjonowania instytucji oraz jej specyfikę. W okresie od 1 do 19 listopada 2019 r. MOPS przystąpił do ogólnopolskiej Kampanii „19 dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży” organizowanej przez Fundację Po Drugie. Udział w tym przedsięwzięciu wzięły także żłobki. Kolorem kampanii był pomarańczowy. W każdym ze żłobków przygotowane zostały dekoracje w tych

barwach oraz nawiązujące do tematu kampanii. Personel placówek nosił przypinki w kolorze pomarańczowym na znak jedności z hasłem kampanii. Rozwieszono plakaty. W każdym ze żłobków odbyły się warsztaty dla rodziców „Matka - Ojciec - Dziecko – droga do poznania i twórczego rozwoju”, których celem było kształtowanie prawidłowych postaw wobec przemocy. Dyżur pełnił także psycholog, z którym można było odbyć indywidualne konsultacje. Powyższa forma przedsięwzięcia cieszyła się dużym zainteresowaniem ze strony rodziców.

Bezpośredni nadzór nad prawidłowym funkcjonowaniem żłobków Legnicy sprawowali kierownicy poszczególnych placówek. Personel zatrudniony w żłobkach posiada odpowiednie kwalifikacje, a jego skład dostosowany jest do liczby dzieci uczęszczających.

W 2019 roku łączny koszt utrzymania czterech żłobków miejskich w Legnicy wynosił 6 000 711,09 zł. Powyższe środki finansowe pochodziły z budżetu gminy Legnica. Inaczej sytuacja finansowa wyglądała w Filii Żłobka Nr 3 przy ul. Krzemienieckiej 1. W związku z przystąpieniem Gminy Legnica do Resortowego programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „MALUCH+” 2019 gmina Legnica otrzymała środki finansowe w formie dotacji celowej w wysokości 93 600 zł na funkcjonowanie miejsc opieki. W ramach wkładu własnego Gmina Legnica przeznaczyła w 2019 roku na funkcjonowanie Filii Żłobka Nr 3 841 040,02 zł. Dotacja celowa otrzymana na realizację powyższego zadania nie została wykorzystana w całości. Kwota 12 561,13 zł została zwrócona na konto Urzędu Miasta Legnicy.

Wszyscy rodzice dzieci zobowiązani byli do ponoszenia opłat za pobyt oraz wyżywienie dziecka w żłobku. W 2019 r. opłata za pobyt dziecka w żłobku wynosiła 0,06% minimalnego wynagrodzenia za pracę (2 250 zł), za jedną godzinę pobytu dziecka w żłobku tj. 1,35 zł. W przypadku uczęszczania do żłobka więcej niż jednego dziecka z danej rodziny lub gdy rodzina posiadała Kartę Dużej Rodziny, w/w opłata ulegała obniżeniu o 50% za każde dziecko. W minionym roku z powyższej ulgi skorzystało 105 rodzin posiadających KDR i 17 opiekunów, których więcej niż jedno dziecko uczęszczało do danego żłobka. Natomiast opłata za wyżywienie dziecka w żłobku wynosiła 5 zł za każdy dzień pobytu dziecka w placówce. W przypadku nieobecności dziecka w żłobku przez kolejne 3 dni i dłużej, nie były pobierane obie opłaty.

W 2019 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zmagał się z rodzicami, którzy nie regulowali w terminie opłat za pobyt i wyżywienie dziecka w żłobku. Na dzień 31 grudnia 2019 roku kwota zaległości w opłatach za żłobek wynosiła 24 542,56 zł. W związku z brakiem możliwości wyegzekwowania opłaty od rodziców 27 spraw zostało skierowanych do sądu, a 18 do egzekucji komorniczej.

W 2019 roku w miarę posiadanych środków finansowych na bieżąco wykonywane były naprawy, konserwacje urządzeń oraz niezbędne prace remontowe. W okresie przerwy wakacyjnej sale, które wymagały malowania zostały odświeżone, w niektórych pomieszczeniach położono panele oraz płytki podłogowe. W ramach inwestycji w Żłobkach Nr 1, 2, 3, 4 zainstalowane zostały klimatyzatory w grupach dziecięcych i w kuchniach. Powyższe przedsięwzięcie niezwykle poprawiło komfort pobytu małych podopiecznych, zwłaszcza w okresie letnim. Dodatkowo w ramach inwestycji w Żłobku Nr 3 i 4 wykonano remont wentylacji w pomieszczeniach kuchennych. W Filii Żłobka Nr 3 zamontowano zadaszenie nad wejściem głównym do placówki oraz zainstalowano dwa klimatyzatory w bawialniach dzieci.

PIECZA ZASTĘPCZA

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Legnicy jest wyznaczony przez Prezydenta Miasta na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. W Ośrodku funkcjonuje Zespół ds. Pieczy Zastępczej, którego zadaniem jest opieka i wsparcie funkcjonujących w mieście rodzin zastępczych.

W 2019 roku w Legnicy funkcjonowały 162 rodziny zastępcze, w których przebywało 223 dzieci i osób pełnoletnich.

Liczba rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Liczba rodzin zastępczych	148	152	162
Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych	217	223	223

W 2019 roku, na podstawie postanowień sądu rodzinnego, w rodzinnej pieczy zastępczej w Legnicy umieszczono 37 dzieci: 9 dzieci interwencyjnie umieszczono w 2 funkcjonujących na terenie miasta pogotowiacz rodzinnych, utworzono 11 nowych rodzin zastępczych spokrewnionych, w których umieszczono 14 dzieci i 12 rodzin zastępczych niezawodowych, w których umieszczono 14 dzieci.

O umieszczeniu dzieci w rodzinie zastępczej decyduje sąd rodzinny. Przed wydaniem postanowienia o ustanowieniu rodziny zastępczej, sąd zwraca się do MOPS w Legnicy jako organizatora pieczy zastępczej, o wydanie opinii o kandydatach na rodzinę zastępczą. W 2019 roku na wniosek Sądu Rejonowego w Legnicy Zespół do Spraw Pieczy Zastępczej MOPS w Legnicy wydał 27 opinii (dot. 43 osób- 11 osób samotnych, 16 par) o kandydatach na rodzinę zastępczą. Jednym z elementów wydanych opinii do sądu jest opinia wystawiona przez psychologa dot. posiadanych przez kandydatów na rodzinę zastępczą predyspozycji oraz motywacji do pełnienia funkcji zastępczego środowiska rodzinnego. Dodatkowo, zgodnie z obowiązującymi przepisami, przebadano 25 funkcjonujących w Legnicy rodzin zastępczych niezawodowych (34 osoby- 16 osób samotnych, 9 par) i wydano stosowne opinie psychologiczne. Z treścią opinii psychologicznej badane osoby zostały szczegółowo zapoznane. Kandydaci do pełnienia funkcji niezawodowej rodziny zastępczej, jak również funkcjonujące niezawodowe rodziny zastępcze, zgodnie z zaleceniem sądu, brały udział w programie szkoleniowym PRIDE/ Rodzinna Opieka Zastępcza.

W Legnicy funkcjonują trzy rodzaje rodzin zastępczych:

- 1) spokrewnione z dzieckiem,
- 2) niezawodowe,
- 3) zawodowe, pełniące funkcję pogotowia rodzinnego.

Liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Legnicy w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem	107	107	108

Rodziny niezawodowe	39	43	52
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	2	2	2

W 2019 roku w legnickich rodzinach zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego przebywało 15 dzieci w wieku do lat 7 (w tym 6 dzieci umieszczonych w latach poprzednich). Dzieci umieszczane były interwencyjnie, zgodnie z postanowieniem sądu, do czasu uregulowania ich sytuacji prawnej (w tym 4 dzieci urodzonych i pozostawionych przez matki w legnickim Szpitalu). W 2019 roku spośród 15 dzieci objętych opieką pogotowi rodzinnych, 6 dzieci zostało przysposobionych, 1 dziecko umieszczono w rodzinie zastępczej niezawodowej, 1 dziecko umieszczono w pieczy instytucjonalnej, wobec 7 dzieci pozostających w pogotowia rodzinnych sąd opiekuńczy nie zakończył prowadzonych postępowań.

Zespół do Spraw Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Legnicy w 2019 roku, w dalszym ciągu systematycznie prowadził grupowe spotkania dla wszystkich legnickich opiekunów zastępczych, mające na celu wzmocnienie zastępczych środowisk rodzinnych. Spotkania realizowane były na podstawie programów edukacyjno-wspierających zatwierdzonych przez dyrektora MOPS w Legnicy.

Dla rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych prowadzone było poradnictwo mające na celu zachowanie i wzmocnienie kompetencji opiekunów zastępczych oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego. Legnickie rodziny zastępcze korzystały również z pomocy i poradnictwa specjalistycznego, oferowanych przez MOPS w Legnicy.

Systematycznie rozszerzana była oferta wspierania i integracji legnickich rodzin zastępczych. W ramach edukowania dzieci, młodzieży, jak również dorosłych opiekunów, w kierunku pokazywania alternatywnych, aktywnych form spędzania czasu wolnego pracownicy Zespołu do Spraw Pieczy Zastępczej organizowali wspólne działania, dla dzieci, młodzieży i opiekunów zastępczych:

- wyjścia na seanse filmowe, do legnickiego kina „Helios”,
- wyjścia na seanse filmowe, do kina „Piast” (głównie z opiekunami),
- wyjścia do kręgielni,
- wyjścia na mecze piłkarskie „MKS MIEDŹ LEGNICA”,
- wyjścia grupowe do parku trampolin – „Jump heaven”,
- plenerowe zajęcia sportowe,
- plenerowe zajęcia plastyczne,
- wyjścia do legnickiego muzeum,
- gry planszowe,
- udział w warsztatach wokalnych organizowanych przez MCK w Legnicy.

Zespół ds. Pieczy Zastępczej zaktywizował legnickie zastępcze środowiska rodzinne do udziału w kampanii pn. „19 dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży”, mając na względzie budowanie świata wolnego od przemocy, bezpiecznego, zapewniającego wszystkim prawidłowy rozwój.

Dla podopiecznych rodzin zastępczych do lat 7 organizowane były cyklicznie warsztaty artystyczne, na podstawie programu zatwierzonego przez dyrektora MOPS w Legnicy. We wszelkie przedsięwzięcia angażowani byli opiekunowie rodzin zastępczych.

W 2019 roku Zespół ds. Pieczy Zastępczej MOPS w Legnicy podjął współpracę z Fundacją „Raduga”. Podopieczni legnickich rodzin zastępczych i ich opiekunowie korzystali z szerokiej oferty pomocy specjalistycznej i wsparcia w ramach Projektu współfinansowanego ze Środków EFS realizowanego w ramach Regionalnego Projektu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 „Zwrotnica – Rodzina na dobrym torze, program skierowany do rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym rodzin zastępczych”. Współpraca będzie kontynuowana w kolejnym roku.

W 2019 roku opieką 6 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej objętych było 91 rodzin zastępczych, w których przebywało 133 dzieci i młodzieży.

Liczba koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i rodzin zastępczych objętych pomocą i wsparciem koordynatora w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Liczba koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej	6	6	6
Liczba rodzin zastępczych objętych pomocą koordynatora	86	90	91

Rodziny zastępcze nie objęte pomocą koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej otrzymały pomoc i wsparcie w wypełnianiu zadań wynikających z pieczy zastępczej od pracowników socjalnych i pedagoga Zespołu do Spraw Pieczy Zastępczej.

Pracownicy Zespołu do Spraw Pieczy Zastępczej, dla każdego nowo umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej dziecka opracowali diagnozy psychofizyczne, a na ich podstawie indywidualne plany pomocy dziecku, które co pół roku były modyfikowane. Sytuacja każdego dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej oceniana była na posiedzeniach. W 2019 roku odbyło się 264 posiedzeń w sprawie oceny sytuacji dziecka, do lat 18, umieszczonego w rodzinie zastępczej. Po dokonaniu oceny sytuacji dziecka, sformułowane były: opinia dotycząca zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej oraz informacja o całokształcie sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej i jego rodziny, które następnie zostały przesłane do właściwego sądu opiekuńczego. Dodatkowo, pracownicy Zespołu ds. Pieczy Zastępczej dokonali 39 ocen rodzin zastępczych, biorąc pod uwagę predyspozycje do pełnienia powierzonej im funkcji oraz jakość wykonywanej pracy.

Zespół do Spraw Pieczy Zastępczej współpracował także z Ośrodkiem Adopcyjnym Dolnośląskiego Ośrodka Polityki Społecznej we Wrocławiu, jak również z Katolickim Ośrodkiem Adopcyjnym we Wrocławiu, do których zgłoszone zostały informacje o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną. W 2019 roku do wrocławskich ośrodków adopcyjnych zgłoszono informacje o 22 dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną (7 dzieci zakwalifikowano do adopcji, 10 dzieci nie zostało zakwalifikowanych do adopcji, odstąpiono od wszczęcia procedury kwalifikacyjnej w stosunku do 5 dzieci).

W 2019 roku legnickie zastępcze środowiska rodzinne spokrewnione, niezawodowe i zawodowe opuściło 29 wychowanków: 6 dzieci zostało przysposobionych, 1 dziecko umieszczono w rodzinie zastępczej niezawodowej, 3 dzieci wróciło pod opiekę rodziców, 3 dzieci umieszczono

w pieczy instytucjonalnej, 2 dzieci przeprowadziło się wraz z opiekunami do innego powiatu, 14 pełnoletnich wychowanków usamodzielniało się.

Wszystkim rodzinom zastępczym udzielona została pomoc finansowa

Rodzaj i wysokość świadczeń wypłaconych rodzinom zastępczym w latach 2017-2019 (w zł)

Rodzaj pomocy	2017	2018	2019
Pomoc pieniężna na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej, wraz z dodatkami	1 588 372,21	1 676 794,75	1 732 873,63
Jednorazowa pomoc pieniężna na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka	9 960,00	8 277,00	6 900,00
Jednorazowa pomoc pieniężna na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki.	3 000,00	9 900,00	3 800,00
Jednorazowe świadczenie pieniężne dla rodziny zastępczej zawodowej na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego	1 500,00	5 140,00	4 035,00
Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego dla rodziny zastępczej zawodowej i rodziny zastępczej niezawodowej	21 772,80	20 998,40	24 199,91
Wynagrodzenie i dodatki wraz z pochodnymi, za wykonanie zadania rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego	128 847,28	130 824,37	111 617,20
Świadczenie pieniężne za wykonanie zadania rodziny pomocowej	1 600,00	0,00	1 320,00
Wynagrodzenie za świadczenie usług- pomoc przy sprawowaniu opieki nad dzieckiem i pracach gospodarskich w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego i w rodzinie zastępczej niezawodowej	13 935,77	18 419,36	16 050,51

Na wniosek dyrektora MOPS uchwałą Rady Miejskiej Legnicy od 22 listopada 2019 r. zmianie uległa wysokość wynagrodzenia dla zawodowych rodzin zastępczych pełniących funkcje pogotowia rodzinnego. Wypłacana do października 2019 roku kwota 3.300,00 zł została podniesiona do 4.500,00 zł miesięcznie.

Pomocy finansowej i wsparcia udzielono także osobom pełnoletnim, które opuściły, po osiągnięciu pełnoletniości rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, a także dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży

oraz schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii, zapewniający całodobową opiekę i młodzieżowy ośrodek wychowawczy. Wymieniona grupa podopiecznych skorzystała z pomocy pieniężnej na kontynuowane nauki, usamodzielnienie oraz z pomocy na zagospodarowanie.

Liczba osób korzystających z finansowej pomocy na kontynuowanie nauki w latach 2017-2019

Rok	Liczba osób otrzymujących pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki	Wysokość świadczenia (w zł)
2017	60	239 913,54
2018	61	277 867,61
2019	61	245 246,10

Liczba osób korzystających z pomocy na usamodzielnienie w latach 2017-2019

Rok	Liczba osób, które otrzymały pomoc pieniężną na usamodzielnienie	Wysokość świadczenia (w zł)
2017	6	36 300,00
2018	13	70 816,00
2019	11	62 453,00

Liczba osób korzystających z pomocy na zagospodarowanie w latach 2017-2019

Rok	Liczba osób, które otrzymały pomoc na zagospodarowanie	Wysokość świadczenia (w zł)
2017	13	64 938,05
2018	18	90 615,86
2019	15	75 000,00

Przedstawione w powyższych tabelach świadczenia finansowe zostały pokryte z budżetu gminy Legnicy.

Dzieci pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej, dla których nie znaleziono rodzin zastępczych, umieszczone zostały w pieczy instytucjonalnej tj. w Pogotowiu Opiekuńczym przy ul. Wojska Polskiego, Domu Dziecka przy ul. Wandy, Centrum Opiekuńczo-Wychowawczym przy ul. Słubickiej lub w Rodzinnym Dom Dziecka przy ul. Heweliusza.

Interwencyjnie w 2019 roku w Pogotowiu Opiekuńczym w Legnicy umieszczono 28 dzieci, z tego 9 dzieci pochodzących z Legnicy i 19 dzieci pochodzących z innych powiatów.

W 2019 roku w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza Legnicą przebywało 35

legnickich dzieci (4 wychowanków usamodzielniało się, 1 dziecko zostało adoptowane), natomiast w rodzinach zastępczych poza Legnicą przebywało 47 legnickich dzieci (2 wychowanków usamodzielniało się, 4 dzieci zostało adoptowanych). W związku z powyższym miasto Legnica zobowiązane było do ponoszenia wydatków na utrzymanie dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów, na podstawie zawartych porozumień.

Liczba legnickich dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów na podstawie zawartych porozumień w latach 2017-2019

Rok	Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów, zgodnie z zawartymi porozumieniami	Wydatki poniesione za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów, zgodnie z zawartymi porozumieniami (w zł)
2017	41	1 443 083,61
2018	41	1 462 637,36
2019	35	1 357 368,78

Liczba legnickich dzieci przebywających w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów na podstawie zawartych porozumień w latach 2017-2019

Rok	Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów, zgodnie z zawartymi porozumieniami	Wydatki poniesione za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów, zgodnie z zawartymi porozumieniami (w zł)
2017	41	366 924,24
2018	43	433 247,48
2019	47	468 741,38

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Legnicy prowadził także postępowania wobec rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej, w sprawie ustalenia opłaty lub odstąpienia od ustalenia opłaty za pobyt małoletnich w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Liczba wydanych decyzji w latach 2017-2019

Rodzaj decyzji	2017	2018	2019
Decyzja w sprawie odstąpienia od ustalenia opłaty za pobyt dzieci w rodzinie zastępczej i placówce opiekuńczo-wychowawczej	298	226	212
Decyzja ustalająca opłatę za pobyt dzieci w rodzinie zastępczej i placówce opiekuńczo-wychowawczej	13	12	12

W 2019 roku, zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Dyrektor MOPS w Legnicy wytoczył 28 powództw do Sądu Rejonowego w Legnicy o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz legnickich dzieci przebywających w rodzinnej

i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Dodatkowo, na każde dziecko do ukończenia 18 roku życia umieszczone w legnickiej rodzinie zastępczej, MOPS w Legnicy wypłacał dodatek wychowawczy w wysokości 500 zł. Zadanie sfinansowane było z budżetu państwa.

Pomoc w formie dodatku wychowawczego świadczona dzieciom do 18 roku życia przebywającym w rodzinach zastępczych w latach 2017-2019

Rok	Liczba dzieci objętych programem	Wysokość wypłaconego dodatku wychowawczego
2017	163	996 904,37
2018	198	988 151,26
2019	202	973 275,31

Ponadto, w związku ze zmianą przepisów prawa, od lipca 2019 roku na każde dziecko do ukończenia 18 roku życia umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej, wypłacane było świadczenie w wysokości świadczenia wychowawczego, stanowiące kwotę 500 zł., również finansowane z budżetu państwa.

Pomoc w formie dodatku wychowawczego świadczona dzieciom umieszczonym w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w Legnicy w okresie od lipca do grudnia 2019 roku

Wyszczególnienie	2019
Liczba dzieci, do 18 roku życia, umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	80
Wysokość wypłaconego dodatku wychowawczego (w zł)	181 003,73

W 2019 roku Zespół do spraw Pieczy Zastępczej realizował również rządowy program pn. „Dobry start”, zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”, w części dotyczącej dzieci i osób uczących się do 20 roku życia lub do 24 roku życia w przypadku legitymowania się orzeczeniem o niepełnosprawności, przebywających w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Otrzymane wsparcie w ramach programu „Dobry start” przysługujące uczniom przebywającym w pieczy zastępczej się w latach 2018- 2019

Rok	Liczba złożonych wniosków	Liczba dzieci i osób uczących się, którym przyznano świadczenie	Wysokość wypłaconych świadczeń (w zł)
2018	131	225	67 500,00
2019	147	219	65 700,00

RODZINNY DOM DZIECKA

Rodzinny Dom Dziecka MOPS w Legnicy jest placówką opiekuńczo-wychowawczą typu rodzinnego. Placówką kieruje kierownik, którego w opiece nad dziećmi i przy pracach gospodarskich wspiera pracownik gospodarczy. Państwo są małżeństwem, posiadają świadectwo ukończenia szkolenia PRIDE, kwalifikujące ww. do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz pozytywną opinię Ośrodka Adopcyjnego dotyczącą predyspozycji do pełnienia tej funkcji.

W okresie od stycznia do grudnia 2019 roku w Rodzinnym Domu Dziecka MOPS przebywało pięcioro dzieci, w tym: jeden chłopiec w wieku 15 lat, trzy dziewczynki w wieku od 13 do 18 roku życia oraz 1 pełnoletnia dziewczynka w wieku 19 lat. Wszystkie dzieci zostały umieszczone w placówce na podstawie orzeczeń Sądu Rejonowego w Legnicy.

Opiekunowie troszczyli się o potrzeby bytowe, edukacyjne, emocjonalne i społeczne małych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem ich indywidualnych potrzeb. Dzieci z opiekunami łączą pozytywne, pełne ciepła i zrozumienia relacje.

Podopieczni Rodzinnego Domu Dziecka MOPS aktywnie uczestniczyli w życiu rodziny, pomagali w codziennych pracach i obowiązkach. Dwie dziewczynki kontynuowały naukę poza miejscem zamieszkania. Jedną jest uczennicą klasy II, Liceum Ogólnokształcącego Regionalnego Ośrodka Edukacji we Wrocławiu, na kierunku artystycznym, mieszka w bursie. Dodatkowo po południu uczęszcza do szkoły baletowej. Druga z dziewcząt przebywa w internacie Centrum Kształcenia i Wychowania Ochotniczych Hufców Pracy w Oleśnicy. Jest uczennicą klasy I Szkoły Branżowej I stopnia, na kierunku kucharz (w związku z trudnościami w nauce, opiekun dziecka rozważa powrót dziewczynki do Legnicy i kontynuowanie nauki w miejscu zamieszkania). W dni wolne od nauki dziewczynki przyjeżdżały do placówki rodzinnej i angażowały się w życie rodziny. Pozostała dwójka dzieci kontynuowała naukę w miejscu zamieszkania. Chłopiec jest uczniem kl. I Zespołu Szkół Samochodowych w Legnicy na kierunku mechatronika, natomiast dziewczynka uczęszcza do klasy VII Szkoły Podstawowej Nr 6. Po zajęciach w szkole, podopieczni placówki rodzinnej, w 2019 roku uczęszczali na zajęcia wyrównawcze i kółka zainteresowań w szkołach. Chłopiec brał udział w zajęciach organizowanych w Spółdzielczym Domu Kultury „Kopernik” w Legnicy takich jak śpiew. Natomiast dziewczynka uczęszczała na zajęcia z akrobatyki i tańca. Pełnoletnia już wychowanka placówki kontynuuje naukę w Centrum Kształcenia Zawodowego i Uzupełniającego w Legnicy w klasie II Liceum Ogólnokształcącego. Otrzymała one mieszkanie z zasobów gminy Legnica, które obecnie remontuje. W pracach remontowych pomagają jej opiekunowie placówki rodzinnej.

W 2019 roku jedno z dzieci raz w tygodniu uczestniczyło w spotkaniach z psychologiem w Zespole Interwencji Kryzysowej MOPS w Legnicy. Dodatkowo dzieci systematycznie uczęszczały do lekarzy specjalistów, zgodnie z potrzebami. W okresie ferii zimowych i wakacji uczestniczyły w zorganizowanych formach wypoczynku.

Działania opiekunów zastępczych wspierane były przez Zespół do Spraw Pieczy Zastępczej MOPS w Legnicy, który koordynował prace pomocowe skierowane na rodzinę. Pracownicy Zespołu do Spraw Pieczy Zastępczej wspierali kierownika placówki w sporządzaniu planu pomocy dziecku oraz w dokonywaniu oceny sytuacji dziecka, zgodnie z przepisami.

W minionym roku, podobnie jak w poprzednich latach, opiekunowie dbali również o podtrzymywanie więzi rodzinnych. Za zgodą sądu i opiekunów, dzieci spotykały się z rodzicami,

dziadkami, rodzeństwem oraz wujostwem.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej placówka rodzinna w 2019 roku otrzymywała co miesiąc środki finansowe na utrzymanie dzieci w zryczałtowanej kwocie w wysokości 750 zł na jedno dziecko oraz dodatkowo 500 zł na każde dziecko z tytułu dodatku do zryczałtowanej kwoty i jednorazowo po 300,00 zł dla każdego dziecka w związku z rządowym programem „Dobry start”.

Placówka rodzinna otrzymuje środki finansowe na bieżące funkcjonowanie placówki. W 2019 roku środki te przeznaczane były między innymi na:

- wyżywienie dostosowane do potrzeb rozwojowych dziecka,
- wyposażenie w: odzież, obuwie, bieliznę i inne przedmioty osobistego użytku, stosownie do wieku i indywidualnych potrzeb dziecka,
- środki higieny osobistej,
- podręczniki, pomoce i przybory szkolne,
- koszty przejazdu,
- zajęcia kulturalne, rekreacyjne i sportowe,
- zabawki odpowiednie do wieku rozwojowego dziecka,
- kieszonkowe,
- opłatę za pobyt w bursie lub internacie.

Dodatkowo raz w roku każdemu dziecku przysługiwało dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania w wysokości 1 000 zł.

Natomiast środki finansowe na bieżące funkcjonowanie placówki rodzinnej i były przeznaczone na:

- utrzymanie lokalu mieszkalnego,
- usługi telekomunikacyjne,
- bieżące naprawy, remonty oraz wyposażenie placówki w niezbędny sprzęt,
- świadczenia opieki zdrowotnej, które nie są finansowane z ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej,
- wyrównywanie opóźnień w nauce.

Lokal, w którym znajduje się placówka rodzinna spełnia wymagane w przepisach standardy. Wyposażony jest we wszelkie ułatwiające życie sprzęty gospodarstwa domowego. Pomieszczenia są kolorowe, funkcjonalnie urządzone. W minionym roku na bieżąco dokonywane były naprawy i drobne prace remontowe. Dzieci mają do dyspozycji komputer z dostępem do Internetu.

ZESPÓŁ INTERWENCJI KRYZYSOWEJ

W okresie od stycznia do grudnia 2019 roku pracownicy Zespołu Interwencji Kryzysowej udzielili pomocy psychologicznej, terapeutycznej i logopedycznej łącznie 723 środowiskom. Pomoc na rzecz osób dorosłych prowadzona była względem 631 środowisk, natomiast pracą pomocową względem dzieci i młodzieży objęto 92 środowiska. Łącznie odbyło się 3 746 spotkań.

Praca z osobami dorosłymi w 2019 roku

L.p.	Formy pomocy	Pomoc psychologiczna		Pomoc logopedyczna	
		Ilość osób	Ilość spotkań	Ilość osób	Ilość spotkań
1.	Konsultacje w tym:	445	1 485	41	155
1.1	konsultacje w sprawie dziecka	123	258	22	78
1.2	konsultacje w środowisku	11	83	-	-
2.	Konsultacje rodzinne	45	50	-	-
3.	Terapia indywidualna w tym:	50	1 124	-	-
3.1	terapia w środowisku	2	83	-	-
4.	Interwencje kryzysowe	50	146	-	-
RAZEM:		590	2 805	41	155

Praca z dziećmi i młodzieżą w 2019 roku

L.p.	Forma pomocy	Pomoc psychologiczna		Pomoc logopedyczna	
		Ilość osób	Ilość spotkań	Ilość osób	Ilość spotkań
1.	Konsultacje	56	287	12	73
2.	Terapia indywidualna w ZIK	1	19	23	407
RAZEM:		57	306	35	480

Praca na rzecz innych jednostek organizacyjnych MOPS w 2019 roku

Forma pomocy	Pomoc psychologiczna	
	Ilość osób	Ilość spotkań
Grupa dla asystentów rodziny mająca na celu wsparcie merytoryczne z elementami superwizji	-	17
Udział w posiedzeniach w sprawie dokonania oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej	-	26

Konsultacje indywidualne z mieszkańcami DPS ul. Grabskiego	37	166
Wsparcie psychologiczne dla podopiecznej DPS ul. Kubusia Puchatka	1	39
Psychoedukacyjne zajęcia grupowe z mieszkańcami DPS, ul. Grabskiego „Ćwiczenia funkcji poznawczych”	16	36
Badanie psychologiczne podopiecznych DPS, ul. Kubusia Puchatka	2	1
Przeprowadzenie warsztatów dla pracowników DPS pn. „Warsztaty kompetencji zawodowych w zakresie treningu asertywności”	23	2
Zajęcia z edukacji somatycznej i aktywizacji ruchowej w Klubie Seniora (1x na 2 tygodnie)	3	22
Zajęcia z edukacji somatycznej i aktywizacji ruchowej w Domu Dziennego Pobytu (1x w tygodniu)	5	38
Konsultacje w środowisku celem wydania zaświadczenie psychologa w celu przyjęcia osoby do Domu Pomocy Społecznej	1	1
Spotkania interwizyjne dla pracowników Ośrodka Pomocy Terapeutycznej i Zespołu ds. Pieczy Zastępczej	-	6
Obserwacja dziecka w żłobkach na prośbę rodziców i kierownika placówki	6	3

Współpraca z innymi urządami i instytucjami w 2019 roku

Zadanie	Ilość rodzin	Ilość spotkań
Udział psychologa w kontaktach dziecko-rodzic-babcia, zgodnie z Postanowieniem Sądu Rejonowego III Wydział Rodzinny i Nieletnich	2	19

Działania w ramach ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w 2019 roku

Zadanie	Ilość rodzin	Ilość spotkań
Grupa psychoedukacyjna dla osób doświadczających przemocy w rodzinie	11	46
Warsztaty dla rodziców pn. „Chcę Rozumieć Moje Dziecko”	środa	19
	czwartek	23
Udział w Grupach Roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	-	47

W ramach szkolenia i doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej, pracownicy Zespołu Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej uczestniczyli w szkoleniach wzbogacających warsztat zawodowy i przeciwdziałających wypaleniu zawodowemu.

Szkolenia dla pracowników Zespołu Interwencji Kryzysowej w 2019 roku

Temat szkolenia	Instytucja/osoba organizująca	Ilość osób	Ilość godzin
Superwizja grupowa z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej	2	10
Warsztat rozwoju kompetencji zawodowych w zakresie prowadzenia interwencji kryzysowej	Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej	3	60
Autyzm, Zespół Aspergera, dzieci z nadpobudliwością psychoruchową, depresja i zaburzenia odżywiania	Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej	2	32
Arteterapia plastyczna w pracy z dziećmi z rodzin alkoholowych	ANIMA Centrum Terapii i Edukacji finansowane z Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	4	40
Superwizja Zespołu pracującego z rodzinami dotkniętymi przemocą i problemem alkoholowym	Instytut Integralnej Psychoterapii Gestalt finansowane z Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	7	32
Wsparcie dziecka w terapii rodziny z problemem alkoholowym z uwzględnieniem potrzeb dziecka i charakterystyką poszczególnych etapów rozwoju	Dr Dorota Chmielewska – Łuczak finansowane z Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	7	9
Zastosowanie choreoterapii w pracy z dziećmi i osobami dorosłymi w terapii rodziny z problemem alkoholowym	Ośrodek Terapii Tańcem i Ruchem IBA finansowane z Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	4	24
Zastosowanie Mindfulness w pracy z dziećmi i dorosłymi w terapii rodziny z problemem alkoholowym	Cezary Skura finansowane z Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	6	32

W dniach od 1 do 19 listopada 2019 roku pracownicy Zespołu Interwencji Kryzysowej brali aktywny udział w ogólnoświatowej kampanii „19 dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży”. W wymienionym okresie w placówkach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej psychologowie przeprowadzili spotkania i warsztaty dla dzieci i rodziców w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Udział w Kampanii „19 dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży” w 2019 roku

Temat działania	Instytucja, do której skierowano działanie	Ilość spotkań
Warsztaty „Tolerancja: Twoja wrażliwość na inność”	Ośrodek Pomocy Terapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży MOPS	2
Warsztaty „Dodaj dzieciom skrzydeł”	Dom Samotnej Matki	1
Dyżur psychologów	Schronisko dla Bezdomnych i Dom Samotnej Matki	2
Spotkanie z rodzicami w żłobkach „MATKA-OJCIEC-DZIECKO- droga do poznania i twórczego rozwoju”	Żłobek Nr 1, Żłobek Nr 2, Żłobek Nr 3, Filia Żłobka Nr 3, Żłobek Nr 4	5
Dyżury psychologów w żłobkach	Żłobek Nr 1, Żłobek Nr 2, Żłobek Nr 3, Filia Żłobka Nr 3, Żłobek Nr 4	6
Warsztaty „Stop Hejt”	Szkoła Podstawowa Nr 18 w Legnicy	6

PROGRAM KOREKCYJNO-EDUKACYJNY DLA SPRAWCÓW PRZEMOCY W RODZINIE

W 2019 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Legnicy podejmował również działania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie w ramach programu korekcyjno-edukacyjnego. Powyższe zadanie realizowane było w okresie od marca do grudnia 2019 r. przez dwóch trenerów, którzy posiadają zgodne z przepisami kwalifikacje oraz ukończyli specjalistyczne szkolenie w tym zakresie. W 2019 r. planowano realizację dwóch edycji programu. Pierwsza w okresie od marca do czerwca oraz druga od września do grudnia. Pierwsza edycja programu została zrealizowana zgodnie z planem, niestety druga z uwagi na brak osób zainteresowanych udziałem w oddziaływaniach, nie odbyła się.

Adresatami programu były osoby, które w związku ze stosowaniem przemocy w rodzinie zostały zobowiązane przez sąd do uczestnictwa w programie oraz osoby, których uczestnictwo w programie wynikało z osobistej decyzji. Do I edycji programu w 2019 r. przystąpiło 7 mężczyzn. Spotkania miały miejsce raz w tygodniu i odbywały się w Domu Dziennego Pobytu MOPS przy ul. Korfantego 1. Program realizowany był w formie warsztatowej, metodami interaktywnymi z nastawieniem na przekazywanie doświadczeń praktycznych. Warunkiem ukończenia w/w oddziaływań była obecność na spotkaniach. W 2019 roku program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie ukończyły 3 osoby.

Zadanie w całości finansowane było ze środków z budżetu państwa. Na jego realizację przeznaczono kwotę 10 866,02 zł. Niewykorzystaną kwotę w wysokości 583,98 zł. zwrócono na konto Urzędu Miasta Legnicy.

OŚRODEK POMOCY TERAPEUTYCZNEJ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

Ośrodek Pomocy Terapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży jest specjalistyczną placówką wsparcia dziennego, której głównym celem jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W 2019 roku Ośrodek Pomocy Terapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży podejmował działania mające na celu przywrócenie rodzinom zdolności do realizacji swoich podstawowych funkcji. Praca w ośrodku prowadzona była dwukierunkowo: jako pomoc dziecku w przezwyciężaniu trudności szkolnych, rówieśniczych, emocjonalnych oraz pomoc skierowana do rodziców i opiekunów. W 2019 roku z różnych form pomocy ośrodka skorzystało 220 osób, w tym 142 dzieci i 78 osób dorosłych.

Praca opiekuńczo-wychowawcza prowadzona była w dwóch grupach wychowawczych: młodszej, dla dzieci w wieku 7-11 lat, do której uczęszczało 31 dzieci, oraz starszej, dla dzieci i młodzieży w wieku 12-18 lat, do której uczęszczało 48 osób. W ciągu roku miała miejsce rotacja dzieci i młodzieży.

Zajęcia specjalistyczne zorganizowane w ośrodku w 2019 roku

L.p.	Rodzaj zajęć	Liczba dzieci biorących udział w zajęciach
1.	Terapia pedagogiczna	54
2.	Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze dla klas I-III	21
3.	Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z matematyki	48
4.	Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z języka polskiego	51
5.	Socjoterapia - 4 grupy terapeutyczne	35
6.	Indywidualne konsultacje psychologiczne	50

Z indywidualnych konsultacji psychologicznych w Ośrodku skorzystało również 78 osób dorosłych, głównie byli to rodzice podopiecznych Ośrodka Pomocy Terapeutycznej.

W 2019 roku Ośrodek Pomocy Terapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży realizował zadania polegające na:

- objęciu dzieci i młodzieży opieką i wychowaniem w celu wsparcia rodziny przeżywającej różnego rodzaju trudności,
- pomocy w nauce, stworzeniu warunków do nauki, pomocy w uzupełnianiu zaległości w nauce,
- prowadzeniu zajęć profilaktycznych (profilaktyka uzależnień),
- organizacji czasu wolnego, odpowiednich zabaw, zajęć rekreacyjno-sportowych, zajęć kulturalnych
- organizacji zajęć integracyjnych z innymi dziećmi (akcje społeczne, pikniki, wycieczki itp.),
- stwarzaniu warunków sprzyjających zaspokojeniu potrzeb poczucia bezpieczeństwa, akceptacji, zrozumienia, wyrażania własnego potencjału twórczego, wszechstronnego rozwoju

- osobowości,
- korekcie dysfunkcyjnych postaw i zachowań ze szczególnym uwzględnieniem łamania stereotypów dotyczących równości płci,
 - włączaniu dzieci w społeczność oraz zapobieganiu izolacji i segregacji społecznej,
 - wzmocnieniu poczucia przynależności do grupy, budowaniu wiary w siebie i własne możliwości,
 - wyrobieniu właściwych nawyków higienicznych,
 - pracy z rodziną a w szczególności rozwijaniu jej umiejętności opiekuńczo-wychowawczych,
 - współpracy z placówkami oświatowymi, sądem, kuratorami, poradniami, placówkami leczniczymi,
 - prowadzeniu innych zajęć adekwatnie do zachodzących potrzeb.

Realizacja wymienionych zadań przybierała różnorodne formy pracy opiekuńczo-wychowawczej, wśród nich wymienić należy: zajęcia rekreacyjne, zabawy zespołowe, zajęcia sportowe, zajęcia taneczne, gry strategiczne, zajęcia modelarskie, kącik bajkowo-filmowy, kącik muzyczny, zajęcia plastyczne, zajęcia kulinarne. Dzieci przygotowały spektakl pt. "Wojna domowa", korzystały z wyjść do kina, uczestniczyły w wycieczkach do gospodarstwa agroturystycznego w Duninie i Jarosławce, zwiedzały Zamek Grodziec, gdzie odebrały Mikołajkowe niespodzianki.

Celem zajęć organizowanych w ośrodku było również kształtowanie potrzeby rozwijania zainteresowań, pobudzanie do aktywności twórczej i społecznej. Odbyły się dwa spotkania w formie warsztatów artystycznych, w trakcie których przygotowano ozdoby na Święta Wielkanocne oraz dekoracje i stroiki na Boże Narodzenie. Zorganizowano również warsztaty z Roboklocków. Dzieci były współorganizatorami różnych imprez okolicznościowych, między innymi z okazji Walentynek, Dnia Kobiet, Dnia Chłopaka, Święta Niepodległości, I Rodzinnego Turnieju Tenisa Stołowego, konkursu plastycznego pt. "Wolę się śmiać – nie chcę się bać".

Podopieczni wspierani przez wychowawców aktywnie uczestniczyli w dwóch dużych kampaniach profilaktycznych – w czerwcu 2019 roku pn. "Trzeźwy umysł", a w listopadzie 2019 roku pn. "19 Dni Przeciwno Przemocy i Krzywdzeniu Dzieci i Młodzieży". W ramach kampanii odbyły się spotkania z zaproszonymi gośćmi, pogadanki i rozmowy terapeutyczne, obejmujące problematykę kampanii. Dzieci odwiedziły Sąd Rejonowy w Legnicy i Policyjną Izbę Dziecka, uczestniczyły w warsztatach pt. "Prawa i obowiązki dziecka", „Tolerancja, inność, przemoc rówieśnicza", których organizatorem był Zespół Interwencji Kryzysowej. Zorganizowano również w spotkanie z Policją, gdzie omówiono temat dotycząca odpowiedzialności karnej nieletnich.

W 2019 roku praca dydaktyczna z wychowankami ośrodka była trudnym zadaniem, ponieważ podopieczni nie mają nawyku systematycznego odrabiania zadań domowych, nie prowadzą zeszytów, nie noszą podręczników. Ich braki materiału szkolnego są bardzo duże. Dzieciom brakowało chęci i motywacji do nauki, a rodzice nie zawsze przywiązują wagę do ich edukacji. Bywa też tak, że nie są w stanie pomóc dziecku w nauce, z uwagi na brak kompetencji lub sprzężone trudności występujące u dziecka. W przypadku dzieci starszych, praca dydaktyczna polegała na odrabianiu zadań, uzupełnianiu ćwiczeń, pisaniu różnych form wypowiedzi, utrwalaniu materiału, przygotowywaniu się do sprawdzianów, pisaniu testów. W młodszej grupie wiekowej zajęcia obejmowały naukę pisania, czytania i liczenia. Szczególny nacisk kładziony był na wdrażanie dziecka do systematycznego i samodzielnego odrabiania zadań domowych, nauki pracy z podręcznikiem, prowadzenia zeszytów i ćwiczeń, poszerzania wiedzy i zainteresowań wychowanków.

W zajęciach terapii pedagogicznej uczestniczyły dzieci, u których stwierdzono obniżone funkcje percepcyjno-motoryczne, obniżone funkcje w zakresie percepcji słuchowej i wzrokowej oraz inne trudności rozwojowe. W ramach pracy z psychologiem organizowane były konsultacje indywidualne dla dzieci i młodzieży, mające na celu wspieranie ich rozwoju emocjonalnego oraz zajęcia socjoterapeutyczne, ukierunkowane na rozwijanie ich kompetencji społecznych. Metody pracy i omawiane zagadnienia dostosowane były do wieku i potrzeb dzieci. Psycholog Ośrodka Pomocy Terapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży pracował również z rodzicami dzieci uczęszczających na zajęcia, jak i osobami dorosłymi z zgłaszającymi się do Ośrodka z trudnościami wymagającymi konsultacji psychologicznej. W większości przypadków problemy dotyczyły spraw wychowawczych.

W ramach programu profilaktycznego "Siła tkwi w nas" w Ośrodku prowadzone było dożywianie dzieci i młodzieży w formie podwieczorków. W ramach realizacji ww. programu w okresie ferii zimowych i letnich organizowany był odrębny program kulturalno-rekreacyjny, obejmujący różnego rodzaju zajęcia i wyjazdy.

Stałym elementem pracy ośrodka była też systematyczna współpraca kadry pedagogicznej z rodzicami. Na spotkaniach indywidualnych z rodzicami omawiane były bieżące sprawy i sytuacje dotyczące dziecka. Rodzice mieli możliwość uzyskania informacji o postępach i sukcesach dzieci, o zmianach jakie w nich zachodzą, a także o przyczynach powodujących nieprawidłowe zachowania.

W 2019 roku psycholog Ośrodka Pomocy Terapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży współprowadził warsztaty dla rodziców pt. "Chcę rozumieć moje dziecko", w ramach których, w okresie luty-czerwiec odbyło się 13 spotkań, w których uczestniczyło 11 osób oraz w okresie wrzesień-grudzień 13 spotkań, a uczestniczyło w nich 9 osób.

W kwietniu 2019 r. psycholog przeprowadził warsztaty dla pracowników Domu Pomocy Społecznej przy ul. Grabskiego pn. "Warsztaty kompetencji zawodowych w zakresie treningu asertywności". W dwudniowych warsztatach wzięło udział 23 pracowników.

Pracownicy Ośrodka Pomocy Terapeutycznej w minionym roku skorzystali z bogatej oferty szkoleń doskonalących ich kompetencje zawodowe:

- 1) "Warsztat rozwoju kompetencji zawodowych w zakresie prowadzenia interwencji kryzysowej". Szkolenie organizowane przez Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej we Wrocławiu – 1 osoba (60 godzin).
- 2) "Autyzm, Zespół Aspergera, dzieci z nadpobudliwością ruchową, depresja i zaburzenia odżywiania". Szkolenie organizowane przez Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej we Wrocławiu – 1 osoba (32 godziny).
- 3) "Superwizja grupowa z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie". Szkolenie organizowane przez Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej we Wrocławiu – 2 osoby (10 godzin).
- 4) "Zastosowania Mindfulness w pracy z dziećmi i dorosłymi w terapii rodziny z problemem alkoholowym". Organizatorem była Pracownia Mindfulness i Compassion – 3 osoby (16 godzin).
- 5) "Arteterapia plastyczna w pracy z dziećmi z rodzin alkoholowych" cz. I i II. – Szkolenie prowadzone przez Centrum Terapii i Edukacji Psychologiczno-Pedagogicznej Anima – cz. I - 7 osób (16 godzin), cz. II - 6 osób (24 godziny)
- 6) "Style przywiązania", "Rodzic krzywdzący i niekrzywdzący", "Trauma wczesnodziecięca". Szkolenie organizowane przez ITEM Centrum Psychologiczne – 3 osoby (72 godziny).
- 7) "Dialog motywujący, praca z trudnymi oporującymi nastolatkami z rodzin z problemem

- alkoholowym" - 8 osób (16 godzin).
- 8) "Superwizja zespołu pracującego z rodzinami dotkniętymi przemocą i problemem alkoholowym w nurcie psychoterapii Gestalt" - 4 osoby (24 godziny).
 - 9) Wsparcie dziecka w terapii rodziny z problemem alkoholowym z uwzględnieniem potrzeb dziecka i charakterystyka poszczególnych faz rozwoju. - 4 osoby (9 godzin).
 - 10) Zastosowanie choreoterapii w pracy z dziećmi i dorosłymi w terapii rodziny z problemem alkoholowym. - 3 osoby (24 godziny).

DODATEK MIESZKANIOWY

Dodatek mieszkaniowy wypłacany jest przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej od 1 grudnia 1998 roku. Zasady, tryb przyznawania i wysokość tego świadczenia zostały określone w aktualnie obowiązującej ustawie z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (j. t. Dz. U. z 2019 r., poz. 2133).

Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom, które posiadają tytuł prawny do zajmowanego lokalu, spełniają kryterium metrażowe i dochodowe. Łączne spełnienie tych warunków stanowi podstawę do uzyskania pomocy w formie dofinansowania do wydatków związanych z utrzymaniem mieszkania.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje na podstawie tylko jednego z wymienionych tytułów:

- najemcom oraz podnajemcom lokali mieszkalnych;
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego;
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach stanowiących ich własność i właścicielom samodzielnych lokali mieszkalnych;
- innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszącym wydatki związane z jego zajmowaniem;
- osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny albo najem socjalny lokalu.

Zgodnie z obowiązującą ustawą o dodatkach mieszkaniowych, normatywna powierzchnia użytkowa lokalu w przeliczeniu na liczbę członków gospodarstwa domowego nie może przekraczać 35 m² – dla 1 osoby, 40 m² – dla 2 osób, 45 m² – dla 3 osób, 55 m² – dla 4 osób, 65 m² – dla 5 osób, 70 m² – dla 6 osób, a w razie zamieszkiwania większej liczby osób dla każdej kolejnej osoby zwiększa się normatywną powierzchnię o 5 m². Normatywną powierzchnię zwiększa się o 15 m², jeżeli w lokalu mieszkalnym zamieszkuje osoba niepełnosprawna poruszająca się na wózku inwalidzkim lub osoba niepełnosprawna, jeżeli jej niepełnosprawność wymaga zamieszkiwania w oddzielnym pokoju. O wymogu zamieszkiwania w oddzielnym pokoju orzekają powiatowe zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności. Dodatek mieszkaniowy przysługuje także, gdy powierzchnia użytkowa lokalu mieszkalnego nie przekracza normatywnej powierzchni o więcej niż 30% albo 50% pod warunkiem, że udział powierzchni pokoi i kuchni w powierzchni użytkowej tego lokalu nie przekracza 60%. Kolejny warunek jaki musi spełnić osoba ubiegająca się o dodatek mieszkaniowy związany jest z dochodami, jakie uzyskują członkowie jej gospodarstwa domowego.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje, jeżeli średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego w okresie trzech miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku nie przekracza 175% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym (1 925,00 zł) i 125% tej kwoty w gospodarstwie wieloosobowym (1 375,00 zł), obowiązującej w dniu złożenia wniosku.

W roku 2019 wydano 2 073 decyzje dotyczące dodatków mieszkaniowych, w tym 1 961 decyzji pozytywnych, 95 decyzji odmownych z uwagi na niespełnienie kryteriów zawartych w ustawie o dodatkach mieszkaniowych oraz 17 decyzji o umorzeniu postępowania w sprawie przyznania dodatku mieszkaniowego. Wśród wydanych decyzji pozytywnych było:

- 914 decyzji przyznających dodatki na lokale komunalne;

- 627 decyzji przyznających dodatki na lokale spółdzielcze;
- 420 decyzji przyznających dodatki na pozostałe lokale, w tym zakładowe.

W sytuacjach braku regularnych opłat czynszowych dokonywanych przez osoby, którym przyznano dodatek mieszkaniowy, na wnioski zarządców wstrzymywano dodatek mieszkaniowy. W roku 2019 wydano 94 decyzje wstrzymujące wypłatę dodatków mieszkaniowych.

W celu weryfikacji danych zawartych we wnioskach o przyznanie tej formy pomocy, przepisy dopuszczają przeprowadzanie wywiadów środowiskowych w miejscu zamieszkania osoby ubiegającej się o dodatek mieszkaniowy. Wywiad środowiskowy przeprowadzany jest wybiórczo przez pracownika Działu Dodatków Mieszkaniowych posiadającego upoważnienie Prezydenta Miasta Legnicy. Nie musi to być pracownik socjalny. W trakcie wywiadu pracownik może żądać od wnioskodawcy i innych członków gospodarstwa domowego złożenia, pod rygorem odpowiedzialności karnej, oświadczenia o stanie majątkowym, zawierającego w szczególności dane dotyczące posiadanych ruchomości i nieruchomości oraz zasobów pieniężnych. Odmowa złożenia takiego oświadczenia stanowi podstawę do wydania decyzji o odmowie przyznania dodatku mieszkaniowego. W roku 2019 do przeprowadzenia wywiadu wytypowano 76 środowisk. Przeprowadzono 67 wywiadów, przy czym w jednym przypadku wnioskodawca zrezygnował z ubiegania się o dodatek mieszkaniowy po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego w miejscu zamieszkania. W pięciu przypadkach nie zastano wnioskodawców w miejscu ich zamieszkania, co skutkowało wydaniem decyzji odmownych ze względu na uniemożliwienie przeprowadzenia wywiadu i niezłożenie oświadczenia o stanie majątkowym, natomiast w czterech przypadkach osoby zainteresowane otrzymaniem dodatku mieszkaniowego zrezygnowały z ubiegania się o dofinansowanie do ponoszonych przez siebie opłat mieszkaniowych w trakcie przeprowadzania wywiadu środowiskowego w miejscu ich zamieszkania.

W roku 2019 wypłacono 11 932 dodatków mieszkaniowych na łączną kwotę 2 414 532,52 zł.

Dodatki mieszkaniowe w latach 2017-2019

Rok	Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	Liczba gospodarstw domowych	Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych (w zł)
2017	15 881	1 323	3 159 127,99
2018	13 764	1 147	2 779 162,53
2019	11 932	994	2 414 532,52

Od kilku lat obserwuje się stały spadek liczby wypłacanych dodatków mieszkaniowych, liczby gospodarstw domowych korzystających z tej formy pomocy oraz kwoty wypłacanych dodatków mieszkaniowych. Zjawisko to jest efektem wzrostu dochodów rodzin ubiegających się o przyznanie dodatku mieszkaniowego, a w konsekwencji przekraczanie kryterium dochodowego, jak i zmniejszenia wydatków ponoszonych na utrzymanie mieszkania u osób, które wykupiły gminne lokale mieszkalne na własność.

ZRYCZAŁTOWANY DODATEK ENERGETYCZNY

Zryczałtowany dodatek energetyczny został wprowadzony ustawą z dnia 10 kwietnia 1997 roku – Prawo energetyczne (j. t. Dz. U. z 2019 r., poz. 755 ze zm.) i obowiązuje od 1 stycznia 2014 r. Wypłata zryczałtowanego dodatku energetycznego jest zadaniem z zakresu administracji rządowej. Dodatek energetyczny wypłacają gminy.

Zryczałtowany dodatek energetyczny, zgodnie z powołaną wyżej ustawą, przysługuje odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej. Odbiorcą wrażliwym energii elektrycznej jest osoba, której przyznano dodatek mieszkaniowy w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy o dodatkach mieszkaniowych, która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

Minister właściwy do spraw energii w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w terminie do dnia 30 kwietnia każdego roku w drodze obwieszczenia ogłasza wysokość dodatku energetycznego na kolejne 12 miesięcy, biorąc pod uwagę środki przewidziane na ten cel w ustawie budżetowej. Zgodnie z obwieszczeniem Ministra Energii z dnia 23 kwietnia 2018 roku w sprawie wysokości dodatku energetycznego obowiązującej od dnia 1 maja 2018 r. do 30 kwietnia 2019 r., wysokość dodatku energetycznego obowiązująca w tych okresach dla gospodarstwa domowego:

- prowadzonego przez osobę samotną wynosiła 11,35 zł/miesiąc
- składającego się z 2 do 4 osób wynosiła 15,77 zł/miesiąc
- składającego się z co najmniej 5 osób wynosiła 18,92 zł/miesiąc.

Zgodnie z obwieszczeniem Ministra Energii z dnia 11 kwietnia 2019 roku w sprawie wysokości dodatku energetycznego obowiązującej od dnia 1 maja 2019 r. do 30 kwietnia 2020 r., wysokość dodatku energetycznego obowiązująca w tych okresach dla gospodarstwa domowego:

- prowadzonego przez osobę samotną wynosiła 11,37zł/miesiąc
- składającego się z 2 do 4 osób wynosiła 15,80 zł/miesiąc
- składającego się z co najmniej 5 osób wynosiła 18,96 zł/miesiąc.

W roku 2019 wydano 411 decyzji dotyczących zryczałtowanych dodatków energetycznych, na które składały się:

- 234 decyzje przyznające dodatki energetyczne dla gospodarstw domowych prowadzonych przez osoby samotne;
- 156 decyzji przyznających dodatki energetyczne dla gospodarstw domowych składających się z 2 do 4 osób;
- 21 decyzji przyznających dodatki energetyczne dla gospodarstw domowych składających się z co najmniej 5 osób.

W roku 2019 wypłacono 1 765 zryczałtowanych dodatków energetycznych na łączną kwotę 23 708,69 zł. Koszt realizacji wypłat zryczałtowanych dodatków energetycznych wyniósł natomiast 474,17 zł.

Zryczałtowane dodatki energetyczne w latach 2017-2019

Rok	Liczba wypłaconych dodatków energetycznych	Liczba gospodarstw domowych	Kwota wypłaconych zryczałtowanych dodatków energetycznych (w zł)
-----	--	-----------------------------	--

2017	2 244	282	30 989,29
2018	1 888	254	25 996,01
2019	1 765	216	23 708,69

Wskazać należy, że w 2019 roku z tej formy pomocy skorzystało jedynie 216 gospodarstw domowych. Na taką sytuację wpłynęło małe zainteresowanie osób uprawnionych do otrzymywania zryczałtowanego dodatku energetycznego, spowodowane głównie niskimi kwotami tego świadczenia.

ŚWIADCZENIA RODZINNE

Warunki nabywania prawa do świadczeń rodzinnych, a także zasady ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń określa ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 2220 ze zm.). Przyznawanie i wypłata świadczeń rodzinnych jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej.

Świadczenia rodzinne skierowane są do rodzin najuboższych oraz rodzin średnio zamożnych mających na utrzymaniu dzieci. Ich celem jest uzupełnianie dochodów rodzin tak, aby pozwalały one częściowo zrekompensować koszty pojawienia się dziecka w rodzinie, jego utrzymania i edukacji.

Świadczeniami rodzinnymi są:

- 1) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- 2) świadczenia opiekuńcze (zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie pielęgnacyjne),
- 3) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka (tzw. becikowe),
- 4) świadczenie rodzicielskie.

Świadczenia rodzinne przysługują obywatelom polskim oraz cudzoziemcom, do których stosuje się przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres zasiłkowy, w którym otrzymują świadczenia rodzinne, (chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej) i spełniają wszystkie ustawowe warunki, od których uzależnione jest przyznanie prawa do świadczeń.

Kwoty kryteriów dochodowych, a także wysokość poszczególnych świadczeń rodzinnych podlegają weryfikacji co 3 lata, z uwzględnieniem wyników badań prognozy wsparcia dochodowego rodzin. Niezależnie od wysokości dochodu rodziny przyznawane są: świadczenie rodzicielskie, zasiłek pielęgnacyjny oraz świadczenie pielęgnacyjne.

ZASIŁEK RODZINNY ORAZ DODATKI DO ZASIŁKU RODZINNEGO

Zasiłek rodzinny przyznawany jest na roczne okresy zasiłkowe od 1 listopada do 31 października następnego roku kalendarzowego. Przy ustalaniu uprawnień do zasiłku rodzinnego brane są pod uwagę dochody osiągnięte w roku poprzedzającym okres zasiłkowy. W przypadkach określonych w ustawie, dochód ten odpowiednio pomniejsza się o dochód utracony lub powiększa o dochód uzyskany. Zasiłek rodzinny przysługuje do ukończenia przez dziecko:

- 18 roku życia,
- nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia albo
- 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności.

W 2019 roku wysokość zasiłku rodzinnego wynosiła miesięcznie:

- 95 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia,
- 124 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia,
- 135 zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

Osoba, która ma ustalone prawo do zasiłku rodzinnego może ubiegać się o następujące

dodatki:

- dodatek z tytułu urodzenia dziecka (1000 zł – świadczenie jednorazowe),
- dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego (400 zł miesięcznie),
- dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka w kwocie 193 zł miesięcznie na dziecko (nie więcej niż na dwoje dzieci) , w przypadku dzieci niepełnosprawnych kwotę dodatku zwiększa się o 80 zł (nie więcej niż o 160 zł na wszystkie dzieci),
- dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej na trzecie i kolejne dziecko w rodzinie (95 zł miesięcznie),
- dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego (90 zł miesięcznie na dziecko do 5 roku życia i 110 zł miesięcznie na dziecko powyżej 5 roku życia),
- dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (113 zł miesięcznie na zamieszkanie w miejscowości, w której mieści się siedziba szkoły i 69 zł miesięcznie na dojazd do szkoły poza miejsce zamieszkania),
- dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego (100 zł - świadczenie przyznawane jednorazowo w okresie zasiłkowym).

Poszczególne świadczenia rodzinne mają różny charakter: w większości wypłacane są na określony okres zasiłkowy, ale również jednorazowo (dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka) lub raz w ciągu pewnego okresu (dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego). Część świadczeń rodzinnych występuje samoistnie (zasiłek rodzinny, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, świadczenie rodzicielskie, zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy), natomiast otrzymanie dodatków do zasiłku rodzinnego uzależnione jest od posiadania prawa do zasiłku rodzinnego. Ponadto, do każdego z dodatków wymagane jest spełnienie dodatkowych warunków związanych z tytułem (powodem) przyznania dodatku. Jednocześnie można pobierać kilka rodzajów dodatków.

Obok posiadania dziecka na utrzymaniu, głównym kryterium uprawniającym do zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego jest przeciętny miesięczny dochód, w przeliczeniu na osobę w rodzinie. Kryterium dochodowe dla rodzin ubiegających się o przyznanie zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego w ciągu 2019 roku wynosiło 674 zł na osobę i 764 zł na osobę, jeśli w rodzinie wychowywało się dziecko niepełnosprawne. W przypadku przekroczenia kryterium dochodowego zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego przysługują w wysokości różnicy między łączną kwotą zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny.

W 2019 roku kryterium dochodowe uprawniające do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka wynosiło 1 922 zł na osobę. Obowiązuje również kryterium dochodowe przy ubieganiu się o specjalny zasiłek opiekuńczy – dochód na osobę w rodzinie nie może przekroczyć kwoty 764 zł.

W ramach świadczeń rodzinnych w 2019 roku realizowane były trzy rodzaje **świadczeń opiekuńczych**:

- 1) **zasiłek pielęgnacyjny** (do 31.10.2019 r. wynosił 184,42 zł miesięcznie, a od 01.11.2019 r. wynosi 215,84 zł miesięcznie) przysługuje niezależnie od dochodu rodziny i osoby, dlatego

przyznawany jest nie na okres zasiłkowy, lecz na okres ważności orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności. Zasiłek przeznaczony jest dla niepełnosprawnych dzieci i osób powyżej 16 roku życia niepełnosprawnych w stopniu znacznym (w niektórych przypadkach również w stopniu umiarkowanym) oraz dla osób, które ukończyły 75 lat. Do zasiłku pielęgnacyjnego nie mają prawa osoby, pobierające dodatek pielęgnacyjny przy emeryturze lub rencie wypłacanej z organu emerytalno-rentowego.

2) **świadczenie pielęgnacyjne** przysługuje:

- matce albo ojcu,
- opiekunowi faktycznemu dziecka,
- osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną,
- innym osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała:

- nie później niż do ukończenia 18 roku życia lub
- w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25. roku życia.

Wartym podkreślenia jest fakt, że świadczenie pielęgnacyjne jest jedynym świadczeniem rodzinnym, którego wysokość podlega corocznej waloryzacji od 1 stycznia o wskaźnik waloryzacji określony w ustawie o świadczeniach rodzinnych. Wysokość świadczenia pielęgnacyjnego na następny rok kalendarzowy podlega ogłoszeniu w drodze obwieszczenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego. W roku 2016 wysokość świadczenia wynosiła 1 300 zł miesięcznie, w roku 2017 była to kwota 1 406 zł, a w 2018 roku stanowiła kwotę 1 477 zł. Od 1 stycznia 2019 roku wysokość świadczenia pielęgnacyjnego to kwota 1 583 zł miesięcznie.

3) **specjalny zasiłek opiekuńczy** przysługuje osobom, które rezygnują z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. O specjalny zasiłek opiekuńczy ubiegać się mogą osoby, na których ciąży obowiązek alimentacyjny w stosunku do osoby wymagającej opieki. Na koniec roku 2019 wysokość specjalnego zasiłku opiekuńczego wynosiła 620 zł miesięcznie. W tej wysokości wypłacane były świadczenia od 01.11.2018 r. (do 31.10.2018 r. obowiązywała kwota 520 zł miesięcznie.)

Ponadto w roku 2019 ze środków finansowych budżetu państwa przeznaczonych na realizację świadczeń rodzinnych wypłacano, wprowadzone ustawą z dnia 4 kwietnia 2014 roku, **zasiłki dla opiekunów**. Świadczenia te przysługują osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji

przyznającej prawo do tego świadczenia. Wysokość świadczenia kształtuje się na poziomie specjalnego zasiłku opiekuńczego.

W 2019 roku za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna opłacane były **składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe**. Organ realizujący świadczenia rodzinne opłaca składkę na ubezpieczenia emerytalne i rentowe od podstawy odpowiadającej wysokości świadczenia pielęgnacyjnego oraz odpowiednio specjalnego zasiłku opiekuńczego i zasiłku dla opiekuna przez okres niezbędny do uzyskania okresu ubezpieczenia (tj. 20-letni okres składkowy i nieskładkowy w przypadku kobiet i 25 lat w przypadku mężczyzn) z zastrzeżeniem art. 87 ust. 1b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i nie dłużej niż przez okres na jaki ustalono prawo do ww. świadczeń. Składek nie opłaca się za osoby podlegające obowiązkowi ubezpieczenia społecznego z innego tytułu.

Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane były za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu.

Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Rzeczywista liczba rodzin objętych pomocą	5 724	5 813	5 582
Najwyższa liczba rodzin korzystających w danym miesiącu ze świadczeń rodzinnych	4 562	4 818	4 672
Liczba rodzin pobierająca zasiłki rodzinne na dzieci, w tym:	2 506	2 635	2 366
- z jednym dzieckiem;	1 128	1 200	1 070
- z dwójką dzieci;	959	972	855
- z trójką dzieci;	315	336	324
- z więcej niż trójką dzieci.	104	127	117

Świadczenia i wydatkowane środki w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	2017		2018		2019	
	Ilość	Kwota (w zł)	Ilość	Kwota (w zł)	Ilość	Kwota (w zł)
Zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych	66 822	8 091 334	74 340	8 824 420	70 675	8 383 047
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	646	646 000	645	645 000	576	576 000

Świadczenie rodzicielskie	2 646	2 437 822	2 672	2 397 654	2 442	2 213 695
Zasiłki pielęgnacyjne	33 301	5 095 053	33 379	5 276 562	33 566	6 359 879
Świadczenia pielęgnacyjne	3 890	5 454 704	4 235	6 214 475	4 348	6 866 51
Specjalny zasiłek opiekuńczy	417	215 112	338	180 039	298	183 540
Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	3 456	1 220 761	3 251	1 242 121	3 336	1 384 055
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	2 329	259 929	2 500	295 770	2 474	321 191
Zasiłek dla opiekuna	451	233 830	261	139 768	187	115 940

Z analizy danych wynika, że w 2019 roku nastąpił w stosunku do lat poprzednich spadek liczby rodzin uprawnionych do świadczeń uzależnionych od kryterium dochodowego, to jest do: zasiłków rodzinnych z dodatkami, jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, specjalnego zasiłku opiekuńczego. Zauważa się natomiast od kilku lat stały wzrost liczby zasiłków pielęgnacyjnych przysługujących w związku z niepełnosprawnością oraz świadczeń pielęgnacyjnych dla osób rezygnujących z zatrudnienia ze względu na konieczność sprawowania opieki nad niepełnosprawnym dzieckiem.

ŚWIADCZENIA Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO

Osobą uprawnioną do świadczeń z funduszu alimentacyjnego jest dziecko, które ma zasądzone od rodzica alimenty, jeżeli egzekucja alimentów jest bezskuteczna. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują na dziecko do ukończenia przez nie 18 roku życia lub ukończenia 25 roku życia pod warunkiem, że uczy się w ono szkole lub szkole wyższej. Na dziecko, które ma ustalony znaczny stopień niepełnosprawności – bezterminowo. O świadczenia z funduszu alimentacyjnego mogą ubiegać się nie tylko rodzice samotnie wychowujący dzieci, ale również ci, którzy zawarli związek małżeński lub żyją w konkubinacie.

Ustawą z dnia 6 grudnia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw, w celu poprawy skuteczności egzekucji świadczeń alimentacyjnych, podwyższono kryterium dochodowe uprawniające do pobierania świadczeń z funduszu alimentacyjnego z kwoty 725,00 zł do 800,00 zł. Długo oczekiwana zmiana kryterium dochodowego miała zastosowanie po raz pierwszy przy ustalaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na okres świadczeniowy 2019/2020 czyli od 1 października 2019 r. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco zasądzonych alimentów, nie więcej jednak niż 500 zł na każde dziecko.

Wyplata świadczeń z funduszu alimentacyjnego w latach 2017-2019

Rok	Liczba rodzin korzystających ze świadczenia	Liczba wypłaconych świadczeń	Kwota (w zł)
2017	771	13 820	5 228 335
2018	736	13 341	5 112 109
2019	689	12 396	4 828 709

Z powyższego wynika, iż pomimo podwyżki kryterium dochodowego, spada liczba rodzin korzystających ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego, maleje również liczba wypłacanych świadczeń. Wynika to głównie z faktu, że kryterium dochodowe po 11 latach obowiązywania ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów zostało podwyższone tylko o 75 zł, podczas gdy minimalne wynagrodzenie za pracę wzrasta co roku.

Katalog środków służących do dyscyplinowania dłużników alimentacyjnych od kilku lat pozostaje niezmienny. Istnieje konieczność przeprowadzania wywiadów z dłużnikami, ich aktywizacja zawodowa, a w określonych w ustawie przypadkach - składanie wniosku do prokuratury o ściganie dłużnika oraz składanie wniosku do prezydenta o zatrzymanie prawa jazdy. Skierowanie wniosku do prokuratury o ściganie za przestępstwo uporczywego uchylania się od obowiązku alimentacyjnego oraz do prezydenta o zatrzymanie prawa jazdy musi być poprzedzone wydaniem decyzji administracyjnej uznającej dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. W razie powstania zaległości w należnościach dłużnika za okres dłuższy niż 6 miesięcy do biura informacji gospodarczej przekazywane są informacje o zobowiązaniach dłużników wynikających z wypłacanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz zaliczki alimentacyjnej. Na dzień 31.12.2019 r. w biurach informacji gospodarczych figurowało 2 336 dłużników alimentacyjnych.

W 2019 roku, podobnie jak w latach ubiegłych najwięcej problemów było z ustalaniem miejsca zamieszkania dłużnika, a co za tym idzie nie można było przeprowadzić z nim wywiadu

i uzyskać oświadczenia majątkowego. Dłużnicy alimentacyjni nie byli także zainteresowani współpracą z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w celu skorzystania z pomocy w znalezieniu i podjęciu pracy (poprzez aktywizację zawodową), a tym samym regulowania zobowiązań alimentacyjnych. W 2019 r. odbył się cykl spotkań zorganizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy z bezrobotnymi dłużnikami alimentacyjnymi w celu przybliżenia przepisów dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz sposobów postępowania wobec dłużników. Spotkania w obecności pracownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, przedstawiciela Agencji Pośrednictwa Pracy oraz pracownika Dolnośląskiego Urzędu Pracy miały na celu dodatkowo zmotywować dłużników do podejmowania pracy i stopniowego, systematycznego regulowania zobowiązań alimentacyjnych.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego podlegają zwrotowi. Oznacza to, że dłużnik musi zwrócić wypłacone świadczenia wraz z odsetkami za opóźnienie, które naliczane są do dnia spłaty należności. Należności przypadające od dłużników alimentacyjnych z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego podlegają ściągnięciu wraz z odsetkami w drodze egzekucji sądowej. Po wydaniu decyzji ustalającej prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego organ właściwy wierzyciela wnosi o wszczęcie postępowania egzekucyjnego lub o przyłączenie się do toczącego się postępowania egzekucyjnego w sprawie zaspokojenia roszczeń osoby uprawnionej do alimentów. W 2019 r. do komorników sądowych zostało złożonych łącznie 830 wniosków o wszczęcie egzekucji. Od dnia obowiązywania ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów do końca 2019 roku dłużnicy alimentacyjni posiadali należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wraz z odsetkami na łączną kwotę 73 163 619 zł (z czego kwota 22 571 673 zł stanowiła odsetki).

Stan należności w stosunku do wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w latach 2017-2019

Rok	Wypłacone świadczenia z funduszu alimentacyjnego (w zł)	Kwoty zwrócone przez dłużników (w zł)	Ściągalność należności w stosunku do wypłaconych świadczeń (w %)
2017	5 228 335	1 231 756	23,6
2018	5 112 109	1 320 288	25,8
2019	4 828 709	1 679 497	34,8

Nowelizacja kodeksu karnego z 2017 r. nałożyła obowiązek na organ właściwy wierzyciela złożenia zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa w związku z przyznaniem świadczenia z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej oraz posiadaniem przez dłużnika zaległości przewyższających równowartość trzech miesięcy. W roku 2019 kierowane były zawiadomienia do Prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa przez dłużników alimentacyjnych, jednakże w większości przypadków rezultatem tych działań była odmowa wszczęcia dochodzenia lub umorzenie wszczętego postępowania. Tylko w nielicznych przypadkach nałożono karę ograniczenia wolności w postaci nieodpłatnej pracy na cele społeczne.

**Liczba dłużników alimentacyjnych oraz działania podjęte wobec dłużników alimentacyjnych
w latach 2017-2019**

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Liczba dłużników alimentacyjnych w gminie	1 421	1 468	1 562
Liczba dłużników alimentacyjnych zgłoszonych do Biur Informacji Gospodarczych	2 176	2 235	2 336
Wystąpienie do Urzędu Pracy (aktywizacja zawodowa)	401	314	471
Zobowiązanie dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się w Powiatowy Urzędzie Pracy	399	430	489
Wydanie decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	92	92	54
Wnioski do Prezydenta o zatrzymanie prawa jazdy	82	78	59
Wnioski do Prokuratury na podstawie decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	86	82	62
Wnioski do Prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa przez dłużnika alimentacyjnego w związku z przyznaniem świadczeń z FA	0	342	279

PROGRAM „RODZINA 500 PLUS”

Program „Rodzina 500+” wprowadzony został 1 kwietnia 2016 r. ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Do 30 czerwca 2019 roku świadczenie to przysługiwało na drugie i kolejne dziecko bez kryterium dochodowego, natomiast przy ubieganiu się o świadczenie na pierwsze lub jedyne dziecko w rodzinie, dochód na osobę w rodzinie nie mógł przekroczyć 800 zł i 1 200 zł w rodzinie z dzieckiem niepełnosprawnym. Natomiast w stosunku do rodziców deklarujących samotne wychowywanie dziecka konieczne było zasądzenie od drugiego rodzica świadczeń alimentacyjnych. Od 1 lipca 2019 r. zniesione zostało całkowicie kryterium dochodowe warunkujące prawo do świadczenia. Świadczenie z Programu „Rodzina 500+” przysługuje na każde dziecko niezależnie od dochodu, nie jest wymagane ustalenia alimentów na dziecko od drugiego rodzica w przypadku wniosków składanych przez rodziców samotnie wychowujących dziecko. Ponadto wydłużyl się okres na złożenie wniosku przyznania świadczenia wychowawczego do 3 miesięcy od dnia urodzenia się dziecka lub od dnia śmierci rodzica, który do tej pory pobierał świadczenie. Powyższe rozwiązanie dotyczy sytuacji po 30 czerwca 2019 r.

Od 1 lipca 2019 roku zlikwidowany również został obowiązek rozstrzygania o przyznaniu świadczenia wychowawczego w drodze decyzji administracyjnej. Informacja o przyznaniu świadczenia generowana była w programie do obsługi świadczeń wychowawczych i przesyłana automatycznie na wskazany adres poczty elektronicznej, a w przypadku jej braku informację można było odebrać osobiście. Decyzje administracyjne wydawane były jedynie w przypadku odmowy przyznania świadczenia, a także w sprawach nienależnie pobranych świadczeń.

Rodziny objęte programem 500 + w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Liczba rodzin	5 766	5 386	do VI – 5 340 od VII – 9 730
Wyplacone świadczenia	96 375	91 805	135 402
Wydatkowana kwota	48 061 636	45 773 935	67 462 341

PROGRAM „DOBRY START”

Kolejnym programem rządowym, realizowanym w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej od 1 czerwca 2018 roku był program „Dobry start” mający na celu wyrównanie szans edukacyjnych dzieci poprzez wsparcie finansowe dla uczniów rozpoczynających rok szkolny. Warunki nabywania prawa do świadczenia reguluje Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”.

Świadczenie „Dobry start” w wysokości 300 zł przysługuje raz w roku rozpoczynającym rok szkolny dzieciom do ukończenia 20 roku życia, natomiast dzieciom niepełnosprawnym uczącym się w szkole, do ukończenia 24 roku życia. Wsparcie udzielane jest bez względu na dochód, bez konieczności wydania decyzji administracyjnej. Osoby ubiegające się o świadczenie otrzymują informację o jego przyznaniu na podany we wniosku adres e-mail lub odbierają osobiście. Decyzje administracyjne wydawane są jedynie w przypadku odmowy przyznania świadczenia, a także w sprawach nienależnie pobranych świadczeń.

W ramach programu „Dobry start” w 2019 roku objęto programem **9 805 dzieci**, a kwota wypłaconych świadczeń wyniosła **2 940 900 zł**.

W 2019 roku, w związku z wprowadzeniem nowelizacji, wzrosła liczba dzieci objętych wsparciem w porównaniu z rokiem ubiegłym, gdyż programem objęto również dzieci uczące się w szkołach dla dorosłych.

PROGRAM „ZA ŻYCIEM”

Program „Za życiem” został wprowadzony 1 stycznia 2017 r. ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin. Program wspiera rodziny z osobami niepełnosprawnymi, w szczególności wychowujące niepełnosprawne dzieci. Obejmuje rozwiązania dotyczące wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin, wczesnego wspomaganie dziecka i jego rodziny, usług wspierających, rehabilitacyjnych i mieszkaniowych. Program zapewnia koordynację wsparcia, poradnictwa i informacji i jest realizowany przez wiele podmiotów. Program przewiduje wypłatę jednorazowego świadczenia w kwocie 4 000 zł z tytułu urodzenia dziecka, u którego stwierdzono ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Wypłata świadczenia nie jest uzależniona od spełnienia kryterium dochodowego.

W roku 2017 wypłacono 13 takich świadczeń na łączną kwotę 52 000 zł, w roku 2018 przyznano już 26 świadczeń na łączną kwotę 104 000 zł, a w roku 2019 wypłacono 13 świadczeń na łączną kwotę 52 000 zł.

BILANS – DZIAŁ ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH

Wymienione wyżej świadczenia z nielicznymi wyjątkami (m.in. zasiłki i świadczenia pielęgnacyjne, świadczenie rodzicielskie) przyznawane były na zamknięte okresy tzw. okresy zasiłkowe/świadczeniowe trwające 12 miesięcy (zasiłki rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego). Wnioski można składać drogą tradycyjną (w wersji papierowej) jak również drogą elektroniczną. Należy zaznaczyć, że e-wnioski należy składać od 1 lipca, natomiast drogą tradycyjną od 1 sierpnia. Powyższe oznacza, że okres od 1 lipca każdego roku jest to okres wytężonej pracy, gdzie w stosunkowo krótkim okresie należy obsłużyć kilka tysięcy interesantów i wydać kilkanaście tysięcy decyzji/informacji. Z tego względu niezbędna jest zmiana organizacji pracy i wzmocnienie kadrowe komórki realizującej powyższe zadania.

Liczba złożonych wniosków w roku 2018 i 2019

Nazwa świadczenia	Wyszczególnienie	2018		2019	
		ogółem	w tym wnioski złożone drogą elektroniczną	ogółem	w tym wnioski złożone drogą elektroniczną
Świadczenia wychowawcze (Program Rodzina 500 +)	bankowość elektroniczna empatia ePUAP platforma ZUS PUE	6 508	2 386	10 862	8 408
platforma ZUS PUE					
Świadczenia Dobry start	bankowość elektroniczna Empatia	7 265	4 327	7 513	5 219
Świadczenia rodzinne	empatia ePUAP	5 991	80	3 954	169
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	empatia ePUAP	1 755	5	1 655	11

W 2018 roku najwięcej wniosków drogą elektroniczną wpłynęło o ustalenie prawa do świadczenia „Dobry start” (ok. 60% złożonych wniosków) oraz świadczenia wychowawczego (ok 37%). Spowodowane było to możliwością składania wniosków za pośrednictwem bankowości elektronicznej, która jest niewątpliwie najpopularniejszym kanałem wpływu wniosków. Natomiast w 2019 roku drogą elektroniczną wpłynęło 8 408 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego (ponad 77%) oraz 5 219 wniosków o przyznanie świadczenia „Dobry start” (ok. 70%).

Na przestrzeni lat zauważyć można politykę mającą na celu ograniczanie barier administracyjnych oraz ułatwianie procedur związanych ze składaniem wniosków przez osoby ubiegające się o świadczenia, które zobowiązane były do udokumentowania swojej sytuacji finansowej poprzez dostarczenie stosownych zaświadczeń. Obecnie pozostał jedynie obowiązek dołączania m.in. orzeczeń sądowych, dokumentów związanych z koniecznością wyliczenia dochodu utraconego czy też dochodu uzyskanego. Z powyższego wynika, że bardzo dużą część obowiązków przypisanych dotychczas obywatelom przekierowano na organy realizujące zadania wynikające

z poszczególnych ustaw. Pracownicy tych organów są zobowiązani do wykonania szeregu czynności sprawdzających. Mając na celu prawidłowe rozpatrzenie wniosków o przyznanie prawa do różnych świadczeń wywołuje się łącznie kilkaset usług weryfikujących informacje podane przez osoby ubiegające się o świadczenia oraz usług pozyskujących dane niezbędne do rozpatrzenia wniosków.

Liczba decyzji /informacji wydanych w latach 2017- 2019

Rodzaj świadczenia	2017	2018	2019
Świadczenia rodzinne (decyzje wydane na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych)	6 540	8 878	5 833
Fundusz alimentacyjny (decyzje wydane na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów)	1 494	1 425	1 348
Świadczenia wychowawcze (Program Rodzina 500+) (decyzje/ informacje wydane na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci)	6 813	6 546	11 045
Zasilek dla opiekuna (decyzje wydane na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów)	20	27	4
Jednorazowe świadczenie z programu „Za życiem” (decyzje wydane na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”)	14	25	13
Świadczenie „Dobry start” – decyzje / informacje wydane na podst. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”	-	7 099	7 360
Razem	14 881	24 000	25 603

POMOC MATERIALNA DLA UCZNIÓW O CHARAKTERZE SOCJALNYM

Od 1 lipca 2015 roku, zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej Legnicy z dnia 29 grudnia 2014 r. zmieniającą uchwałę w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie miasta Legnicy, w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej realizowane były zadania gminy wynikające z ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, a dotyczące udzielania pomocy materialnej uczniom.

Ustawa wyróżnia dwa świadczenia o charakterze socjalnym tj.:

- stypendium szkolne,
- zasiłek szkolny.

Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności, gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także w sytuacji, gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe. Wniosek o przyznanie świadczenia składany jest corocznie w terminie do dnia 15 września bieżącego roku, a decyzja przyznająca świadczenie wydawana jest do końca roku szkolnego (czerwiec następnego roku).

Od 1 października 2018 r. zmianie uległy kryteria dochodowe, w związku z powyższym kwota dochodu uprawniająca do przyznania stypendium nie mogła być wyższa niż 528,00 zł na osobę w rodzinie ucznia. Świadczenie na jedno dziecko uczące się przyznawane było w wysokości 248,00 zł na miesiąc. W 2019 roku z tej formy pomocy skorzystało 698 uczniów, a kwota wypłaconego świadczenia wyniosła 1 215 928,32 zł.

Zasiłek szkolny może być przyznany uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego, wówczas wysokość zasiłku szkolnego nie może być wyższa niż 620,00 zł. W 2019 roku z tej formy pomocy skorzystało 11 uczniów, na łączną kwotę 6 820,00 zł.

PODSUMOWANIE

Jak widać z informacji przedstawionych w niniejszym sprawozdaniu, zakres zadań realizowanych przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Legnicy w roku 2019 jest szerszy niż w latach poprzednich. W minionym roku nie zmniejszyła się liczba spraw załatwianych przez pracowników Ośrodka, był to czas nowych wyzwań, nowych zadań, nowych problemów.

Powtórzę, że podobnie jak w poprzednich latach, największą uciążliwością, zarówno dla klientów jak i pracowników Ośrodka jest nasza lokalizacja oraz niedostępność większości obiektów dla osób niepełnosprawnych. Usytuowanie komórek organizacyjnych Ośrodka w różnych miejscach w mieście często powoduje konieczność wędrówek klientów, celem załatwienia swoich spraw, jest to sytuacja wyjątkowo niekomfortowa, nie mówiąc o uciążliwości.

Nie chcąc powielać informacji zawartych w sprawozdaniu, nadmienię, że jest wiele obszarów z działalności Ośrodka, które powinny być realizowane priorytetowo, i tak:

- pomoc dla seniorów,
- pomoc dla osób bezdomnych,
- pomoc dla osób niepełnosprawnych.

Wyrażam nadzieję, że przedłożone sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Legnicy zobrazuje chociaż w części ciężką, odpowiedzialną pracę blisko 450 osób zmagających się na co dzień z ludzkimi dramatami, potrzebami, oczekiwaniami.

Dzięki pracownikom Ośrodka, doskonale przygotowanym do realizacji swoich obowiązków, dzięki ich ciężkiej pracy i zaangażowaniu, wszystkie zadania postawione nam do wykonania zostały zrealizowane, co wpływa na poprawę jakości życia legniczan.

Legnica, dnia 23 stycznia 2020 roku